

VINERI • 30 IANUARIE 2004 • ANUL LIV NR. 5

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

Organizațiile civile se pregătesc de alegeri generale

Un ghid onomastic pentru românii din Ungaria

„Dansul este viața mea”

CALENDAR ORTODOX

2 februarie, luni – (†) **Întâmpinarea Domnului**. Sf. Mucenici Iordan și Gavriil.
3 februarie, marți – Sfântul și Dreptul Simeon; Proorocița Ana.
4 februarie, miercuri – Cuv. Isidor Pelusiotul; Sf. Mc. Avramie (Harți).
5 februarie, joi – Sf. Mucenițe Agata și Teodula.
6 februarie, vineri – Cuv. Mc. Vucol; Sf. Mc. Iulian și Fausta; Sf. Fotie, Patriarhul Constantinopolului (Harți).
7 februarie, sâmbătă – Cuv. Partenie, Episcopul Lampsacului; Sf. Luca. Sfinții 1003 Mucenici din Nicomidia.
8 februarie, duminică – Sf. Mare Mc. Teodor Stratilat; Sf. Prooroc Zaharia; Sfintele surori Marta și Maria.

Din credințele poporului

Dacă bufnița cântă în pădure, iarna va fi grea; dacă o face în câmpie, iarna va fi bună.

(din A. Fochi)

AGENDĂ

2 februarie

1856 – s-a născut *George Bernard Shaw*, cunoscutul dramaturg și eseist de origine irlandeză.

1928 – a apărut, la București, revista „*Bilete de papagal*”, sub direcția lui Tudor Arghezi, în mai multe serii, până în 1945.

3 februarie

1522 – a început domnia lui *Radu de la Afumați* în Țara Românească.

1870 – s-a stins din viață, la Pesta, *Emanuil Gojdu*.

1945 – un avion american a aruncat 3000 de tone de exploziv asupra Berlinului.

1954 – a murit scriitorul *Ionel Teodoreanu*.

4 februarie

1544 – Filip Moldoveanu a tipărit la Sibiu „*Catehismul românesc*”, prima carte tipărită în limba română.

1809 – s-a născut scriitorul *Vasile Cârlova*.

1849 – a murit *Costache Conachi*, unul dintre cei mai reprezentativi poeți lirici ai perioadei de început a literaturii române.

1945 – a murit profesorul *Vasile Tarnavski*, socotit cel mai de seamă teolog veterotestamentar ortodox român.

5 februarie

1859 – a încetat din viață marele om de cultură *Alec Russo*. Opera sa reprezintă o sinteză a ideilor majore ale pașoptismului literar.

1953 – a murit în temnița de la Sighet omul politic *Iuliu Maniu*. În 1947 a fost arestat, judecat și condamnat la închisoare pe viață.

1965 – s-a născut, în comuna Săcele, județul Constanța, fotbalistul *Gheorghe Hagi*, considerat cel mai bun fotbalist român al tuturor timpurilor.

6 februarie

1908 – s-a născut poetul și prozatorul român *Geo Bogza*.

7 februarie

1777 – s-a născut, la Golești, marele cărturar și memorialist *Dinicu Golescu*.

1895 – comitetul de conducere al ASTREI a decis elaborarea și publicarea *Enciclopediei Române*, sub îndrumarea lui Cornel Diaconovici, primul secretar al asociației.

8 februarie

1828 – s-a născut scriitorul francez *Jules Verne*.

1880 – Germania, Anglia și Franța au recunoscut independența de stat a *României*.

Pro și contra

Revizuirea cadrului legal al existenței minoritare

Președinții autoguvernărilor pe țară ale minorităților cu efectiv redus au elaborat o declarație ce cuprinde luarea de poziție față de proiectul de modificare a legii electorale și a celei pentru minorități. Acest proiect prevede definirea electoratului minoritar, prin întocmirea registrelor electorale locale și prin trecerea la o alegere directă a autoguvernărilor pe țară. Inițial, proiectul trebuia înaintat de către Guvern spre Parlament, la sfârșitul anului trecut. Moțiunea nefiind finisată până la termenul fixat, este foarte probabil că executivul se va prezenta cu o variantă aptă de a ajunge în fața legislativului numai la mijlocul lunii februarie. Însă, chiar și după negocieri ce au durat mai bine de un an, minoritățile n-au putut ajunge la o variantă acceptată în unanimitate.

Reprezentatii minorităților mari (germană, croată, slovacă și romă) sunt de acord cu schimbările prevăzute în proiectul actual, însă liderii comunităților mici se opun. Președinții

autoguvernărilor pe țară ale bulgarilor, grecilor, polonezilor, armenilor, sârbilor, ucrainenilor și românilor au elaborat o luare de poziție comună, în care își exprimă dezacordul față de proiectul susținut de reprezentanțele minorităților mari. În plus, reprezentanții oficiali ai acestor minorități sunt de acord cu păstrarea și pe mai departe a reglementărilor în vigoare privind alegerea autoguvernării pe țară.

În documentul dat publicității la 20 ianuarie, liderii celor șapte minorități precizează, printre altele, că membrii în vârstă ai comunităților minoritare nu își vor declara fără teamă, deschis, apartenența etnică, iar proiectul în discuție nu va putea împiedica eficient intrarea persoanelor neîndreptățite în structurile minoritare. *Existența drepturilor minoritare nu derivă din efectivul comunității minoritare*, menționează cei șapte semnatari, care consideră că este inacceptabilă opinia conform căreia 90% dintre minoritari sunt de acord cu

înregistrarea electoratului minoritar. Mai jos, își motivează poziția cu faptul că în sânul celor patru minorități mari s-au dus discuții serioase asupra subiectului și proiectul nu a fost votat în unanimitate.

La rândul lor, cele patru autoguvernări criticate au dat o declarație de respingere a acuzelor, considerându-le neîndreptățite. Cele patru autoguvernări care doresc să adopte modificările propuse asupra legii pentru minorități și a celei electorale subliniază următoarea stare de fapt: *Responsabilitatea noastră comună constă în poziția luată vizavi de modificarea legii electorale, de care depinde dezvoltarea, transformarea sistemului autoguvernamental. Nu negarea, respingerea oricărei propuneri de înnoire este soluția favorabilă, ci contribuția cu recomandări concrete, juste, constructive. Ambele părți solicită continuarea negocierilor în vederea ajungerii la o soluție care să pună cu adevărat în valoare drepturile minorităților.*

Ștefan Crâsta

Strategii de dezvoltare economică

Centrul Euroregional pentru Democrație va realiza, cu sprijinul UE, prin programul Phare CBC România-Ungaria, proiectul „Strategii de dezvoltare economică în era internetului”, destinat întreprinderilor mici și mijlocii din județele Arad, Timiș, respectiv Bichiș și Ciongrad.

Prin activitățile susținute, organizatorii vor urmări: pregătirea managerilor pentru întreprinderi mici și

mijlocii pentru a elabora strategii de dezvoltare și activități de colaborare transfrontalieră, intrarea acestora în circuitul de afaceri la nivel regional prin folosirea instrumentelor IT și a marketingului electronic, dezvoltarea unui portal specializat cu oportunități de colaborare transfrontalieră și a unui buletin informativ lunar difuzat prin e-mail, cuprinzând oportunități de afaceri. *Triplexnews*

O nouă microregiune independentă

Microregiunea de Dezvoltare Teritorială Giula a devenit microregiune independentă. Din componență fac parte Giula, Aletea, Chitighaz, Leucushaz, Szabadkígyós și Ujkígyós. Consiliul microregiunii și-a ținut ședința zilele trecute la Aletea. În opinia doamnei *dr. Perjési Klára*, primărița Giulei, anul acesta cele mai importante sarcini sunt formarea rețelei de internet între cele șase localități și elaborarea strategiei de dezvoltare a microregiunii. I.

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă: Primul bal românesc al sezonului, balul de la Giula
(Foto: Ioan Cozma)

„Calendarul românesc 2004” poate fi procurat la Redacția Foaia românească, la sediul Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria (5700 Giula, str. Gh. Doja nr. 8), precum și de la activiștii Uniunii și la parohiile ortodoxe din localitățile populate și de români.

Modificări în sistemul de înmatriculare a numelor din Ungaria

De mai bine de 50 de ani, mai precis din anul 1952, există o lege care declară că doar soția poate prelua numele de familie al soțului nu și invers. În acest an, s-au făcut modificări în sistemul de înmatriculare din Ungaria. Zilele trecute am stat de vorbă cu ofițerul stării civile din Micherechi, cu **Ana Herdean Hajdú**, interesându-mă asupra acestor schimbări.

— De la 1 ianuarie 2004 s-au produs mai multe schimbări în metodele de înmatriculare din Ungaria. Care sunt acestea?

— S-au făcut schimbări în legătură cu definitivarea numelui la căsătorie. Tinerii căsătoriți au la dispoziție mai multe variante. De exemplu, soția poate să-și păstreze numele de fată sau poate să preia numele soțului, dar poate să preia numele soțului și, în același timp, să-și păstreze și pe al ei. O altă posibilitate ar fi ca soția să ia numele de familie al soțului și în același timp să-și păstreze întregul nume de fată, sau soția să preia numele de familie al soțului și prenumele ei. Dar acestea nu sunt singurele posibilități. De acum, soțul poate să renunțe la numele lui și să-și preia pe al soției, sau să-și păstreze numele lui de familie și în același timp să-și preia și pe al soției.

— În Ungaria există o carte, așa-numita *Magyar utónévkönyv* (Ghidul prenumelor ungurești), în care se află o seamă de exemple din care părinții pot alege prenumele pe care vor să-și dea copiilor. Încă mai este valabilă această carte, aceste prenume, ori s-au produs schimbări și în această privință?

— Nu, nu s-au produs schimbări privitoare la această lege, deoarece și acum se pot alege prenumele copiilor numai dintre acelea care sunt cuprinse în această carte.

— Datorită unor legi noi,

minoritățile din țară au dreptul să dea copiilor un prenume ales de ei, neținând cont de legile existente.

— Da, există această lege, dar nu mulți se folosesc de această posibilitate. Se poate da prenume românesc și părinții îl pot scrie cu ortografia dorită.

— Care sunt cele mai des întâlnite prenume la Micherechi?

— Precis nu pot să spun, pentru că la primărie nu se înregistrează numele copiilor. În ultimii ani, cel mai des întâlnit nume de fată este Dora, iar pentru băieți sunt Marc și Marco.

— Știm că în ultimii ani, la Micherechi, s-au oficiat multe căsătorii între tinerii din sat și cei din România. Copiii rezultați din aceste căsătorii, ce fel de prenume primesc, de obicei?

— Trebuie să spun că sunt mulți tineri religioși care se căsătoresc cu fetele din această comună, de altă sau de aceeași religie, iar din această cauză le pun copiilor nume din Biblie, ca de exemplu, la băieți Marc, Benjamin, Abel, David, Daniel, iar fetelor Debora, Rebeca, Ana etc. Numele de Ana, dacă pot să zic așa, e chiar la modă.

— Există cazuri în care părinții cer ca, de exemplu, în loc de „Sándor” copilul să fie înmatriculat „Alexandru”?

— Da, sigur. Există cazuri din acestea, dar atunci întâlnim probleme când actele se traduc. Astfel, dacă persoana respectivă se numește „Alexandru”, când se traduce, se înregistrează ca „Sándor”. Problema e că nimeni nu reclamă, pentru dânsii e bine așa. Aceasta este în contradicție cu legea, pentru că numele cuiva nu se poate schimba. „Alexandru”, oriunde în lume s-ar afla, trebuie să rămână tot „Alexandru”. Dar dacă cineva vrea ca numele să-i fie schimbat, de exemplu românizat, trebuie să depună o cerere la Academia de Științe din Budapesta.

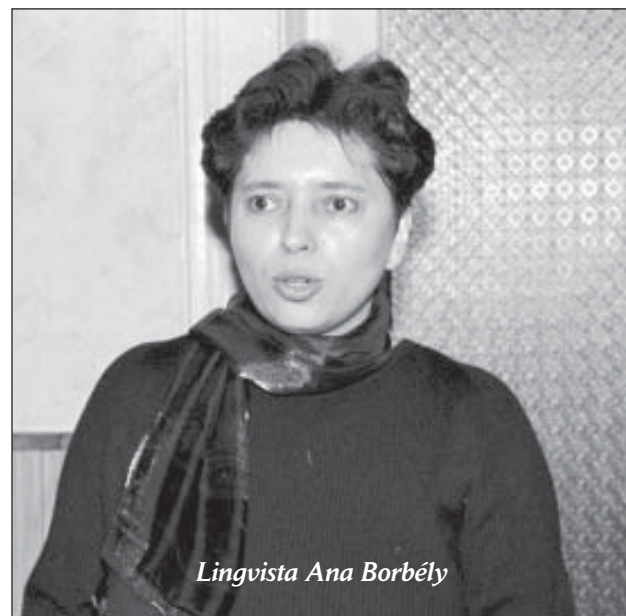
Laura Martin

Un ghid onomastic pentru românii din Ungaria

În ultimele luni, doamna **dr. Ana Borbély**, lingvistă la Institutul de Lingvistică al Academiei Maghiare din Budapesta a lucrat la un material foarte interesant și important pentru comunitatea românească din Ungaria. Este vorba despre un ghid onomastic al prenumelor românești. Recent ne-am interesat despre apropioul editării acestui registru.

— În anul 2002 a apărut o lege cu numărul 45. Pe baza acestei legi s-a făcut un decret în 2003, care conține că Ministerul Afacerilor Externe trebuie să aprovizioneze ofițerii stării civile cu registrele de nume de botez ale minorităților din Ungaria. Noi, românii din Ungaria, și până acum am avut posibilitatea să-i botezăm pe copiii noștri cu nume românești, însă nu a existat astfel de registru la dispoziția primăriilor. Deci, ofițerul stării civile nu a știut ce fel de nume românești sau de altă naționalitate există. Până acum, s-a făcut în felul următor: dacă cineva a vrut să-și boteze copilul cu nume românesc s-a dus la primărie, acolo s-a scris o scrisoare de aprobare la Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria. În această scrisoare s-au adresat cu înțelegerea, dacă există, de exemplu, numele de Mircea sau nu, și atunci AȚRU a trebuit să răspundă. De acum înainte, fiecare primărie va primi acest registru, și cel românesc și al celorlalte 12 minorități, și dacă vine un părinte la ei și spune că eu aș dori numele de Mircea, atunci acest ofițer scoate din sertar registrul românesc și se uită dacă există acest nume sau nu există. Dacă nu există acest nume, atunci, bineînțeles, iarăși se cere printr-o scrisoare o aprobare de la AȚRU. Deci, ca să micșorăm acest interval de lucru, să fie actul încheiat cât mai repede, s-a făcut acest registru. Vreau să accentuez un lucru foarte important: că eu nu am făcut o propunere pentru părinți, ce fel de nume de botez să aleagă sau cu ce fel de nume să-i boteze pe copii, ci eu am acordat un ajutor pentru ofițerii stării civile. Pot să zic că aceasta nu e o ofertă, nu aș dori să fiu „nașa” copiilor români din Ungaria. Părintele poate să aleagă, însă prin această muncă a mea s-ar

simplifica actul amintit mai sus. Acest lucru a început, deci, de la Ministerul Afacerilor Externe care la rândul său a contactat AȚRU

Lingvista Ana Borbély

și celelalte 12 autogovernări pe țară ale minorităților și i-a rugat să caute fiecare un specialist, un lingvist care ar putea alcătui acest registru. Astfel am fost întrebată de președintele AȚRU, **Traian Cresta**, dacă mă angajez la acest lucru. Bineînțeles am zis că dacă pot ajuta comunitatea mea atunci fac acest registru și după aceasta cu doamna **Piros Zsuzsa** de la minister am fost în contact și aici trebuie să-i mulțumesc și referenței de la Oficiul pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria, **Marta Braunsteiner**, fiindcă ea a coordonat această muncă și m-a ajutat foarte mult.

— După ce criterii ați întocmit acest registru al numelor românești de botez?

— Vreau să spun de la început că eu nu mă ocup de onomastică. Științele limbii sunt diverse. Eu mă ocup mai mult de dialectologie, sociolingvistică și bilingvism, deci a trebuit să mă pregătesc pentru această temă și să cercetez foarte mult. De la bun început am decis că mă voi baza pe izvoare din Ungaria și izvoare din Româ-

nia. Izvoarele din Ungaria au fost protocoalele ortodoxe. În trecut am cercetat aceste protocoale, cunosc tradiția din Ungaria. Inscriptiile funerare iarăși conțin nume de botez. Pe lângă aceasta m-am folosit și de lucrarea lui **Gyöngyi Mocan**, care a scris lucrarea ei de diplomă în această temă **Numele de botez la românii din Chitighaz**. Acestea au fost izvoarele din

Ungaria, apoi bineînțeles am studiat cărți românești pe această temă, de exemplu cartea lui N. A. Constantinescu: *Dicționar onomastic românesc* sau cartea lui Cristian Ionescu: *Mica enciclopedie onomastică* și volumul Vioricăi Goicu: *Onomastică românească* ș.a.m.d. Apoi, după ce am alcătuit acest registru, am luat legătura cu trei colege din România care sunt în temă, cunosc realitățile din România și le-am arătat registrul alcătuit. Este vorba de **Maria Marin**, care lucrează la Institutul de Lingvistică din București al Academiei Române și de **Viorica Goicu**, pe care am amintit-o deja. Aceste două colege cunosc bine prenumele din România și pe lângă aceasta m-am consultat și cu o colegă maghiară din România, **Olga Murvai**, care cunoaște mai bine care sunt echivalentele maghiare ale numelor românești. Ea cunoaște mai bine situația din România, fiindcă acolo trăind mai mulți unguri, au nume ungurești și aceste nume se traduc.

(Continuare în pag. a 5-a)

Cercetătorii vor să scoată în 2004 Monografia Giulei

„An de an funcționăm în condiții nesigure. Degeaba ne facem la început de an planuri mari, dacă situația financiară este nesigură și nicidecum nu arată semne bune”, ne-a declarat *Elena Csobai*, președinta Comunității Cercetătorilor și Creatorilor Români din Ungaria, după ședința societății din 26 ianuarie. Membrii Comunității au aprobat darea de seamă a anului trecut și au conturat proiectele principale pentru anul 2004. „Dorim să scoatem și în acest an revistele *Izvorul* și *Lumina*, vrem să organizăm minimum o singură expoziție. Spun minimum, pentru că bineînțeles ar fi bine să putem organiza și mai multe, dar acum la început de an încă nu se prevede să dispunem de fondurile necesare pentru aceste realizări. Expoziția despre care știm este o expoziție fotografică

despre istoria și etnografia românilor din Ungaria. Aceasta se va realiza din fondul fotodocumentar al muzeelor din Bichișciaba și Giula. Deci, accentuez încă o dată că toate programele noastre din acest an vor depinde de succesul cu care vor participa proiectele noastre la diferite concursuri.” Doamna Csobai ne-a mai declarat că este un avantaj pentru Comunitate că majoritatea programelor le organizează împreună cu Institutul de Cercetări al Românilor din Ungaria, care are o situație financiară cu ceva mai bună. Unul dintre cele mai mari planuri ale cercetătorilor noștri este că, după apariția în anii trecuți a volumelor despre Chitighaz, Bătania și Micherechi, în 2004 să vadă lumina tiparului Monografia Giulei, volum la care se lucrează de mai mulți ani. - iova -

Organizațiile civile se pregătesc de alegeri generale

La ultima sa ședință, desfășurată la 30 decembrie 2002, prezidiul Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria a convocat Adunarea Generală a UCRU pentru data de 28 februarie 2004, când vor avea loc alegerile generale. Uniunea Culturală este compusă din 17 asociații și comunități românești, care în aceste zile își aleg (sau își realeg) delegații în Adunarea Generală a UCRU. Până la încheierea ediției actuale a Foii, următoarele organizații au ținut alegeri.

Societatea Culturală a Românilor din Budapesta

Organizația din capitală a ținut o ședință la data de 19 ianuarie 2004, unde s-a hotărât că delegații aleși pentru a face parte din Adunarea Generală a UCRU sunt următorii: *dr. Maria Berényi*, *dr. Ana Borbély*, *Eva Cozma Frătean* și *Tiberiu Herdean*.

Biserica Baptistă din Chitighaz

În procesul verbal al ședinței din 11 ianuarie 2004, comunitatea a hotărât că următoarele persoane

ne vor fi delegate în Adunarea Generală a UCRU: *Vasile Bodiș*, pastorul adunării, *Maria Bandula Cioban* și *Ana Németh Rus*.

Asociația Culturală a Românilor din Seghedin

În cadrul întrunirii care a avut loc la 25 ianuarie 2004, românii din Seghedin au decis că cei patru reprezentanți de până acum vor rămâne și în continuare în Adunarea Generală. Aceștia sunt: *Anamaria Brad*, *Eva Iova*, *Tiberiu Boca* și *Ștefan Crâsta*.

Comunitatea Cercetătorilor și Creatorilor Români din Ungaria

Cercetătorii s-au întâlnit în prima zi a acestei săptămâni, la 26 ianuarie, pentru a delega patru persoane în Adunarea Generală a UCRU. Reprezentanții acestei comunități în următorii ani vor fi: *Emilia Martin*, *Elena Csobai*, *dr. Maria Gurzău Czeglédi* și *Florica Santău*.

Asociația Turistică a Românilor din Ungaria

Una dintre cele mai tinere organizații ale românilor din această țară va fi reprezentată în următorii ani de șase persoane în Adunarea Generală. La ședința din 26 ianuarie au fost aleși următorii delegați: *dr. Ioan Ciotea*, *Ștefan Frătean*, *dr. Gheorghe Ruja*, *Ioan Ruja*, *Rita Pâcaș* și *Zoltan Netea*.

- va -

Oficiul pentru Minorități își schimbă sediul

De la 1 februarie a.c., Oficiul pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria își mută sediul într-o altă clădire. Noua adresă a Oficiului pentru Minorități va fi:

1085 Budapesta,
str. Baross nr. 22-26
tel: 1/330-0019
fax: 1/239-0009

Asociația Turistică rămâne pe drumul stabilit

Asociația Turistică a Românilor din Ungaria a ținut ședința Adunării Generale în seara zilei de 26 ianuarie, când a dezbătut și a aprobat darea de seamă a anului 2003, a discutat despre planurile pe anul în curs și a ales delegații în Adunarea Generală a Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria. Președintele *dr. Ioan Ciotea* a informat membrii Asociației că, și în viitor, cel mai important program al organizației va rămâne tabăra de schi în România, care în acest an se va organiza în perioada 9-15 februarie și va sprijini din nou participarea gratuită a

15 elevi și un profesor de la școala românească din Giula. „Am mai informat membrii Asociației noastre că în viitor trebuie să ne așteptăm la multe schimbări, deoarece în urma înființării Proiectului Național Civil (NCA) organizațiile civile din țară vor putea obține subvenții și din acest fond. Acest Proiect va funcționa cel devreme din vara acestui an, deoarece încă acum se desfășoară alegerile generale ale acestui for”, ne-a declarat *dr. Ioan Ciotea*, președintele Asociației Turistice, cu sediul la Giula.

- va -

Moda românească vine la Budapesta

La mijlocul lunii februarie, la Budapesta se va desfășura manifestarea Zilele Modei, care va reuni tineri creatori din România și Ungaria. Din Timișoara va participa o echipă a Agenției de Manechine și Fotomodele „Top Models”, formată din zece fete și șapte băieți, care, în cadrul unui show, vor prezenta o colecție de tricotate realizate manual de către o firmă timișoreană.

Oferiți
1 %

din impozitul Dumneavoastră
pentru scopuri românești!

Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria
19058283-1-04

Fundația „Pentru cultura română din Ungaria”
19060851-1-04

Fundația „Pentru păstrarea limbii române”, Chitighaz
19375523-1-04

Fundația „Homo Ludens” din Giula
(Grădinița din strada Galamb)
18371062-1-04

Fundația „Pentru Musica” din Giula
18376146-1-04

Asociația „Pentru Micherechi”
18380802-1-04

— ♦ —

Biserica Ortodoxă Română din Ungaria
Cod tehnic: 0293

Carnaval Renascentist la Giula

Marti, la 27 ianuarie, conducerea Giulei a invitat ziaristii la o conferință de presă informându-i despre o manifestare importantă din viața orașului, Carnavalul Renascentist, care va fi organizat în zilele de 13-14 februarie. Întâlnirea a fost introdusă de elevi ai Școlii de muzică Erkel, care au interpretat opere de ale lui

Mozart. Subiectele conferinței de presă au fost următoarele: deschiderea anului „Balassi Bálint”, care este sprijinit de Ministerului Patrimoniului Cultural Național și anunțarea programului Carnavalului Renascentist de la mijlocul lui februarie. Primărița *dr. Perjési Klára* și-a exprimat dorința că vor afla cât mai mulți

oameni despre această inițiativă a orașelului bichișean și vor participa cu bucurie la carnavalul inedit. Managerul de marketing *Zoltán Borszéki* a declarat că se așteaptă de la această manifestare să fie cu succes și să atragă atât locuitorii și instituțiile din oraș, cât și oameni curioși din alte părți.

- Im -

Organizații pentru apărarea drepturilor omului și ale minorităților

Human Rights Watch (Observatorul pentru Drepturile Omului)
www.hrw.org

European Centre for Minority Issues (Centrul European pentru Probleme Minoritare)
www.ecmi.de

Consiliul Europei
www.coe.fr

Human Rights Interactive Network (Rețeaua Interactivă a Drepturilor Omului)
www.webcom.com/hrin/

Human Rights Library (Biblioteca Drepturilor Omului)
www.umn.edu/humanrts/

Human Rights Web's (WEB-ul Drepturilor Omului)
www.hrweb.org/resourse.html

International Helsinki Federation for Human Rights (Federația Internațională din Helsinki pentru Drepturile Omului)
www.ihf-hr.org

UN Working Group on Minorities (Grupul de Lucru al Minorităților)
www.unhchr.ch/html/menu2/10/c/minor/min_main.htm#wg

United Nations High Commissioner for Human Rights (Înaltul Comisar al Națiunilor Unite pentru Drepturile Omului)
www.unhchr.ch/html/menu2/10/c/minor/min_main.htm

OSCE High Commissioner on National Minorities (Înaltul Comisar al Minorităților Naționale)
www.osce.org/hcnm/index.htm

International League for Human Rights (Liga Internațională pentru Drepturile Omului)
www.ilhr.org/

Minoritățile pe Internet

Council of Europe Website for Minority Issues (Consiliul Paginilor Web Europene pentru Problemele Minoritare)
www.humanrights.coe.int/minorities/index.htm

ERCOMER – European Research Centre on Migration and Ethnic Relations (Centrul European de Cercetare a Migrației și Relațiilor Etnice)
www.ercomer.org/

Minorities at Risk Project (Proiectul Minorități în Pericol)
www.bsos.umd.edu:80/cidcm/mar/

European Academy: Ethnic Minorities and Regional Autonomies (Academia Europeană: Minorități Etnice și Autonomii Regionale)
www.eurac.edu/fb2/

Association for the Study of Nationalities (Asociația pentru Studiul Naționalităților)
www.nationalities.org

MRG – Minority Rights Group (Grupul Drepturilor Minoritare)
www.minorityrights.org

Un ghid onomastic pentru românii din Ungaria

(Urmare din pag. a 3-a)

În acest registru sunt trei informații: prima este numele românesc, transcris cu litere românești, a doua informație este transcrierea acestui nume românesc cu litere maghiare, o transcriere fonetică, ca acest referent de la primărie să poată să pronunțe corect acest nume, deci de exemplu *Mircsa*. A treia informație este echivalentul maghiar al numelui românesc, dacă există. De exemplu, am amintit-o pe colega Olga Murvai, de la ea am aflat că pentru Árpád, care este un nume unguresc, în România se folosește echivalentul român de Arcadie.

– Câte nume cuprinde acest registru?

– Este foarte important să accentuăm că numărul numelor de botez practic este nelimitat. Acest registru conține cam 600 de nume, dar asta nu înseamnă că numai 600 de nume românești există. Tocmai pentru aceasta am și propus colegilor că ar trebui ca în fiecare an, dacă apar noi nume, acest registru să fie întregit. Al doilea lucru foarte important este că aceste nume, ca și limba și toate lucrurile, se schimbă. Numele de botez sunt supuse modei. Dacă vă gândiți bine la comunitatea

noastră românească, au fost nume tradiționale, însă a fost perioadă, când am fost influențați de numele de botez din România. De exemplu *Cornelia*, *Lucreția*, *Livia*, pentru bărbați *Mircea*, *Traian* ș.a.m.d., dar aceasta se schimbă și tocmai din această cauză și noi trebuie să ținem pas cu schimbările și să întregim registrul în permanență. Trebuie menționat și faptul că structura numelui românesc conține mai multe părți, de exemplu sunt nume latinești, apoi în România a fost îmbogățit fondul acesta al numelor de botez preluând nume de plante (*Bujor*, *Crenguța*, *Viorica*) sau nume de animale (*Mioara*), sau nume comune, cum ar fi *Doina*, *Doru*. Toate aceste aspecte le-am luat în considerare când am alcătuit acest fond.

– Să zicem că cineva alege numele *Crenguța*. După ortografia română sau după cea maghiară va apărea acest nume în actele de înmatriculare?

– Și până acum am avut posibilitatea de a pune în acte *Crenguța* după ortografia românească, și această posibilitate o vom avea și în viitor. Dar până acum a trebuit să se ceară o aprobare în scris, dacă există numele respectiv cu ortografia res-

pectivă ori ba. Dar cu ajutorul acestui registru o să fie mai ușor.

– Cred că n-a fost ușor să întocmiți acest registru, pentru că există nume foarte curioase atât în România, cât și în Ungaria. Ați întâlnit astfel de cazuri pe parcursul întocmirii acestui registru?

– Da, cum am spus și eu, am încercat să caut izvoare, cum e Calendarul Românesc, Calendarul Ortodox, dar au fost niște nume care sunt răspândite în cercul românilor din Ungaria. Vă dau un exemplu: numele maghiar *Balázs*. În cărțile pe care le-am cercetat, eu n-am găsit un echivalent pentru acest nume. Astfel, am rugat-o pe colega mea de la București, Maria Marin, să mă ajute în această privință. Ea mi-a zis că echivalentul cel mai potrivit ar fi forma Blasius. Deci, aproape la fiecare nume a trebuit să caut să fie bine documentat. Aceste echivalente ungurești le-am colectat din cartea colegei mele Bíró Ágnes: *Magyar utónévkönyv* (Cartea prenumelor ungurești – trad. n.). Deci, dacă apare în *Magyar utónévkönyv* acest echivalent, este pus și în registrul meu, dacă nu apare, atunci bineînțeles am lăsat locul gol.

- brad -

CONCURS

Programe culturale și religioase ale minorităților

Pe anul 2004, Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria” publică un concurs pentru subvenționarea activităților de păstrare și dezvoltare a culturii și identității minorităților naționale și etnice din Ungaria.

Finanțarea are în vedere pentru sprijinirea unor programe culturale și religioase dosarele se pot înainta în două etape. Prima etapă este consacrată programelor ce se vor organiza în perioada 1 martie – 31 iulie 2004. În acest caz, dosarele se vor trimite până la **1 martie 2004**. A doua etapă este valabilă pentru programele ce se vor desfășura în perioada 1 august 2004 – 28 februarie 2005. În acest caz, dosarele se vor trimite până la **30 aprilie 2004**. Decizii se vor lua la sfârșitul lunii martie, respectiv la sfârșitul lunii mai. Formularele de concurs pot fi obținute de pe adresa internet (web.axelero.hu/mnekk) a Fundației Publice, dar puteți cere informații suplimentare și de la redacția Foia românească.

Modernizări la vama Nădlac

Pe baza cerințelor Uniunii Europene, se extinde punctul de trecere a frontierei româno-ungare de la Nădlac. Noul punct fitosanitar și veterinar va deservi publicul începând cu luna mai. Deși punctul vamal de la Nădlac va aplica normele spațiului Schengen doar din 2007, totuși el va funcționa încă din acest an ca una dintre cele mai mari porți din estul Uniunii Europene.

I. K.

Foia românească
poate fi citită
și pe Internet
www.foaia.hu

„Vară sufletească” în prezența lui Dumnezeu

Ideea că iarna este vara sufletului nu este întotdeauna acceptată, însă cei care au hotărât să participe la săptămâna de evanghelizare organizată de Biserica Penticostală nr. 1 din Micherechi, au experimentat clipe de neuit în prezența Cuvântului lui Dumnezeu, care a încălzit inimile tuturor, astfel încât frigul de afară nu a reușit să fie o piedică în calea flăcării credinței.

Cuvintele Domnului Isus din Marcu 16:15 „...propovăduiți evanghelia la orice făptură” sunt îndemnul pornind de la care biserica penticostală a organizat această săptămână de evanghelizare, între 19 și 25 ianuarie.

În dorința de a oferi fiecăruia posibilitatea de a asculta, înțelege și decide în fața lui Dumnezeu, atât predicile, cât și timpul de în-

chinare prin poezii și cântece au avut loc în ambele limbi română și maghiară. Cei care au vestit Cuvântul Domnului în cadrul acestor zile au fost: *Teofil Tripo*, pastorul Bisericii Baptiste din loc, *Fábián Attila*, președintele Cultului Penticostal din Ungaria, *Durkó Albert*, pastorul bisericii gazdă, *Daniel Cigher*, pastorul bisericii penticostale din Peștera, pastorul *Sandu Luca* și fratele *Nicu Ianoș* din Timișoara. Programul a fost condus de fratele *Teodor Rocsin*, conducătorul bisericii.

Partea muzicală a fost susținută de frați și surori din biserică, alături de frați și surori din România: frații Vidu, familia Pușcău și familia Pop.

Ultimul mesaj divin a fost vestit duminică seara, pe baza versetului biblic din 2

Corinteni 4:7-18 „...Isus a acceptat să îmbrace trup omenesc pentru ca să smulgă o lume întreagă din păcat.” Așa s-a implicat El în viața oamenilor, trăind printre noi și cunoscând nevoile, problemele și suferințele noastre. Când El s-a înălțat la Cer, trupul Său a rămas aici pe pământ și acest trup este biserica. Versetul 7 spune „Comoara aceasta o purtăm în niște vase de lut”. Nu vasul este important, ci ceea ce umple vasul, nu lutul, ci Isus Cristos. Iar dacă lumea are nevoie de ceva, aceasta nu este ceea ce sunt eu, ci ceea ce este Isus Cristos. Cu cât va umple ființa mea mai mult Isus, cu cât va exista mai mult „comoara” în vasul meu, cu atât am să pot oferi mai mult lumii în care trăiesc. Vasul de lut trece prin mai multe faze până când ajunge la forma finală: este

frământat, este așezat pe discul care se învârtă, este strâns și apăsător până când primește forma dorită de olar, de Dumnezeu, și când pare că totul a trecut, atunci parcă începe perioada cea mai grea, cuptorul. Ei!... noi suntem vasul de lut, iar comoara este Mântuitorul nostru. Noi suntem trupul Său prin care Dumnezeu Își întinde mâna Sa plină de milă

și prin care Își continuă El lucrarea Sa de mântuire.

La sfârșit a fost făcută invitația de a pași, de a ne conecta cu toții la acest trup al lui Cristos.

Dumnezeu să ne ajute! Fie ca El să ne dea harul să ne bucurăm cu toții de rezultatele acestei campanii de evanghelizare.

Text: Dorin Gavra
Foto: Aurel Papp

Și tinerii bisericii au cântat spre lauda lui Dumnezeu

CUGETĂRI

◆ Rugăciunea nu se măsoară în lungime, ci în adâncime.

◆ Orice apropiere de Cristos ne înalță, orice depărtare de El ne coboară.

◆ Unde nu-i veghere, e cădere și unde-i cădere, e mare durere.

◆ Nimeni din cei ce-L urmează pe Isus nu se pot rătăci.

◆ Acceptă Harul lui Dumnezeu prin credință și dovedește Harul Lui prin fapte.

◆ Tu poți să-L uiți pe Dumnezeu, dar El nu te va uita niciodată.

◆ Dacă vrei să fi bun, trebuie mai întâi să admiti că ești rău.

◆ Cei ce umblă cu Dumnezeu, nu vor fi în pas cu lumea.

◆ Cărarea hotărâtă nu este neapărat și cea bună.

◆ Nu aștepta până la ceasul al 12-lea

pentru a-ți pune viața în rânduială, că poți muri la 11.30.

◆ Cei ce trăiesc pentru eternitate, pot muri cu demnitate.

◆ Poate oamenii se vor îndoi de ceea ce spui tu, dar vor crede ceea ce faci tu.

◆ Vorbește despre alții, așa cum ai dori să vorbească alții despre tine.

◆ Cine nu urăște ce este rău, acela nu iubește ce este bun.

◆ Când încetează creșterea, începe căderea.

◆ Dumnezeu ne frânge adesea inimile, ca să poată intra mai adânc în ele.

◆ Fii răbdător cu greșelile altora, că și ei trebuie să aibă răbdare cu ale tale.

◆ Isus este numele cu care se iscălește Dumnezeu într-un limbaj accesibil oamenilor.

Cuvânt al Sfântului Ioan Gură de Aur

Despre minciună și clevetire

Rogu-vă pe voi, fraților, păsați-vă de vătămarea cea pierzătoare, adică de clevetire și de minciună și să lepădați de la voi această tiranie. Că minciuna este întâiul păcat și meșteșug al diavolului, că prin ea întâi a amăgit pe Adam și pe tot neamul nostru l-a băgat în pierzare. Că, deși unii socotesc că minciuna este un mic păcat și din obicei mint unii altora, alte păcate le mărturisesc și le părăsesc pe ele, iar minciuna nici n-o mărturisesc, nici nu o părăsesc. Și nu aud pe Proorocul ce zice: „Pierde-voi pe toți cei ce grăiesc minciună” (Psalmi 5, 6). Și iarăși: „Pe cel ce clevetea, întru ascuns, pe vecinul său, pe acela l-am izgonit” (Psalmi 100, 6).

Clevetirea a răsturnat case mari din temelie. Iată, numai unul este clevetit, iar supărarea și plânsul la mulți ajunge și întră, adică la copiii lui și la cei apropiați și la prieteni. Deci, plângerea și suspinul acestora, cum va slobozi, oare rugăciunea clevetitorilor acelor, ca să ajungă la auzul lui Dumnezeu? Că și lumânările lor se sting și jertfele lor neplăcute le fac suspinele. Pentru care, bine a zis David: „Pierde-va Domnul toate buzele cele viclene și limba cea plină de mândrie.” (Psalmi 11, 3). Pentru că și asupritorii fac păcat ca furii și tâlharii.

Ba încă asupritorii sunt și mai amari decât furii și tâlharii, de vreme ce, aceștia au măcar puțină pricină, adică sărăcia și foamea și golătatea. Și, ei fură noaptea, pe întuneric, și temându-se. Iar asupritorii și cei ce iau mită fură ziua, la lumină și pe frații lor jefuindu-i, le fac lor nedreptăți mari. Încă și de desfrânare și de spurcăciune sunt plini, de care Apostolul poruncește să fugim, zicându-ne: „Fugiți de desfrânare! Căci tot păcatul pe care îl fac oamenii, afară de trup este, iar acela ce se desfrânează întru al său trup greșește.” Și iarăși: „Nu vă înșelați, că nici preadesfrânații, nici desfrânații, nici bețivii nu vor intra întru Împărăția lui Dumnezeu”, dacă nu se vor curăța pe ei prin pocăința mare.

Mulți aduc aici o socotință proastă, zicând că, adică, așa sunt făcuți unii, oamenii înfierbântați spre pofta trupeză, și nu pot să se înfrâneze, iar alții, fiind făcuți reci la trup, pot să se înfrâneze. Dar eu, această socotință, cu o mică pildă o voi strica.

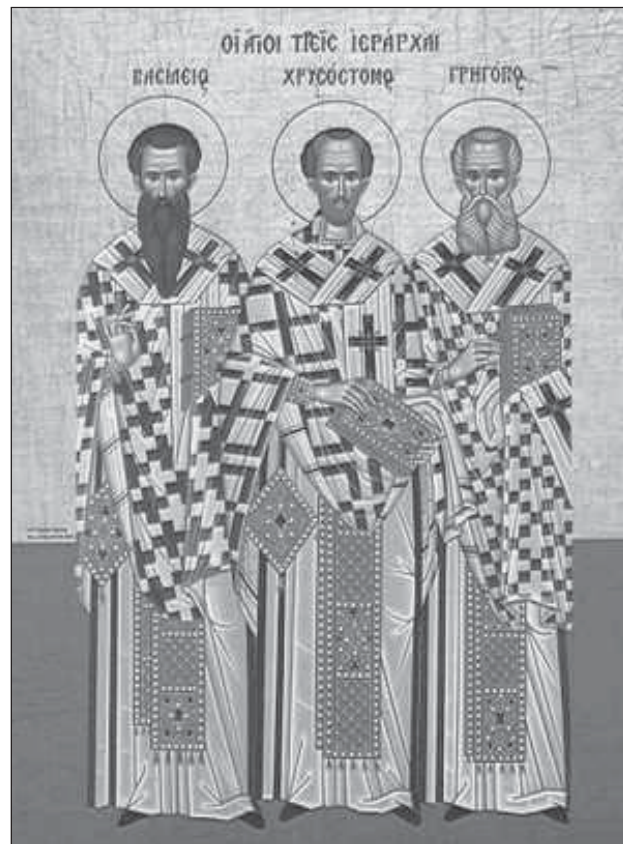
Dacă într-adevăr, omul este neînfrânat spre poftă după fel și după fire, apoi cum se face că, atunci când cineva voiește să facă vreun rău, silit fiind de poftă, îndată ce vede trecând vreun judecător

pământesc nu-și zice că de felul meu sunt așa tâlhar și desfrânat, să nu fugă dar de dânsul, ci dimpotrivă, îndată ce-l vede, fuge de greșeala aceea. Și, atunci, cum este cu pofta aceluia, după fel și după fire? Și dacă frica unui judecător pământesc poate să piardă pofta aceea, spre greșală, atunci, cu cât mai vărtos frica Înfricoșătorului Aceluia și Atotvăzătorului Judecător este în stare să piardă din noi toată pofta spre păcat? Dar, de vreme ce nu avem frica Lui întru noi, pentru aceea și grăim socoteli și motive de acestea și de acele fapte necurate suntem plini. Apoi, încă ne și înfuriem, bănuind că ne-ar fi poruncit nouă grele porunci, iar pe noi înșine nu ne osândim.

Să ne sfîim, deci, de Stăpânul Ceresc, ai cărui ochi sunt mult mai luminoși decât soarele. Care de-a dreapta Tatălui stă și vede păcatele și fărădelegile noastre, măcar atât cât ne sfîim de un judecător pământesc. Că, altfel, aproape nu-i zicem așa: „Tu, acolo la înălțime ești, iar noi de Tine nu ne temem.” O, mare este răbdarea lui Dumnezeu, a Căruia este slava, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

Soborul Sfinților Trei Ierarhi: Vasilie cel Mare, Grigorie Cuvântătorul de Dumnezeu și Ioan Gură de Aur

(30 ianuarie)

Pe apărătorii și luminătorii Bisericii creștinești, pe învățătorii cei mari și înfrânătorii zăzaniilor diavolești, pe surpătorii eresurilor, pe stâlpii cei neclintii ai Bisericii, podoabele cele mai alese ale ierarhilor și întocmai cu apostolii, și ai lumii învățători, pe marele Vasile cel cu dumnezeiasca minte; pe Grigorie, cel cu dulce glas; și pe Ioan luminătorul a toată lumea, să-i lăudăm credințioșii din toată inima și să le cântăm: bucură-te, treime de arhieriei mult-lăudată!

Sprijin substanțial din partea Guvernului României pentru Episcopia de la Giula

La finele anului trecut, pe contul Episcopiei Ortodoxe Române din Giula a sosit subvenția Guvernului de la București pentru continuarea lucrărilor de renovare de la Capela Bisericii Ortodoxe Române din Budapesta. Suma acordată de statul român este de 32 milioane de forinți și constituie cea mai mare subvenție de stat pe care Guvernul României a acordat-o în ultimii 50 de ani pentru vreo instituție a comunității românești din Ungaria. Cu doi ani în urmă, Guvernul de la București a mai dat în jur de 15 milioane de forinți, tot pentru renovarea capelei din Budapesta,

afată într-una din clădirile Curții Gojdu. Ajutorul asigurat acum a sosit în urma vizitei din luna septembrie 2003 a lui Ion Iliescu, președintele României, care vizitând Capela românească din Capitala Ungariei a vorbit despre un sprijin considerabil pe care țara-mamă l-ar da pentru lucrările de renovare de la Biserica Ortodoxă din Budapesta.

La Capelă se lucrează acum intens, după ce pe lângă subvenția statului român, și Cancelaria primului ministru de la Budapesta a dat, tot la sfârșitul anului trecut, 5 milioane de forinți pentru lucrările de renovare de la acest imobil, precum și Oficiul pen-

tru Minorități a asigurat în același scop 8 milioane de forinți. Cheltuielile lucrărilor integrale de la Capelă se estimează la mai bine de 250 de milioane de forinți.

Din pricina lucrărilor din interiorul Capelei, slujbele duminicale se țin în prezent la Capela comunității ortodoxe grecești din Budapesta, sectorul V, strada Váci nr. 55. Parohul Bisericii Ortodoxe Române din Budapesta, vicarul Marius Maghiaru, servește aici în fiecare duminică în limba română, iar din două în două săptămâni, comunitatea grecească ține slujbe în limba sa maternă.

-ștf-

Din biblioteca creștinului

Săculețul cu pietre

Umblând odată pe țărmul mării, un om a găsit un săculeț cu pietre negre și mărunte.

Mergând încet pe drum și neavând ce face, scotea pietre din săculeț și le arunca în păsări cu ele. A zvârlit așa toate pietrele în afară de una, pe care a dus-o acasă.

Acolo i-a arătat-o unui vecin care, văzând-o, l-a întrebat cu mirare:

– Unde ai găsit-o? Piatra aceasta este de mare preț.

Aflând aceasta, omul acela nepriceput s-a întors

pe țărmul mării să caute pietrele aruncate, dar n-a mai găsit nimic.

Așa facem și noi cu zilele vieții noastre. Fiecare an, fiecare lună, fiecare zi sau ceas al vieții noastre sunt tot atâtea comori pe care ni le dă Dumnezeu ca să le folosim pentru mântuirea noastră și ajutorarea semenilor, iar noi adesea le mistuim pe lucruri deșarte. Iar vremea trece și întoarcere n-are, așa că pătimim și noi ca omul care aruncă zadar nic pietrele găsite pe țărmul mării.

Nouă tineri au fost distinși de Fundația Publică pentru Minorități

Curatoriul Fundației Publice „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”, a decis, săptămâna trecută, acordarea „Premiului pentru Tineretul de Naționalitate”. Premiul se va acorda anual cu scopul de a aprecia eforturile depuse pentru cauza culturii și limbii materne a naționalităților, și pentru întărirea comunităților minoritare.

Până la termenul stabilit, 31 octombrie 2003, au concurat 23 de tineri români cu vârsta între 14 și 30 de ani care, conform regulamentului, depun activități deosebite în limba maternă. Dintre aceștia doar 20 au înaintat dosare complete. Propuneri au putut face organizațiile civile, bisericile, instituțiile minoritare și de învățământ, precum și autoguvernaările minoritare locale.

Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria, pregătind decizia Fundației Publice, a înființat o comisie provizorie, compusă din curatorul *Alexandru Finna* și cei trei vicepreședinți ai AȚRU, *Gheorghe Guias*, *Ioan Tanaszi* și *Gheorghe Ardelean*, care a elaborat lista celor 20 de tineri români. Curatoriul Fundației a acordat premiul de câte 200 de mii de forinți pentru primii 9 de pe listă. Înmânarea festivă va avea loc la Budapesta. Iată numele câștigătorilor (în paranteză găsiți organizațiile care au făcut propunerile):

1. *Silvia Cioca*, Micherechi (Adunarea Baptistă din Micherechi)
2. *Irina Pui*, Giula (Direcțiunea Școlii Generale din Giula)
3. *Erica Cserhâti*, Giula (Autogovernarea Românească din Giula)
4. *Agneta Navratil*, Giula (Fundația „Pro Musica” din Giula)
5. *Boglárka Málík*, Chitighaz (Clubul Pensionarilor Români din Chitighaz)
6. *Cristina Rotar*, Chitighaz (Școala Generală Română din Chitighaz)
7. *Cristian Muntean*, Chitighaz (Asociația Românilor din Chitighaz)
8. *Andreea Gurzău*, Giula (Fundația „Pentru Cultura Română din Ungaria”)
9. *Adam Sucigan*, Giula (Fundația „Pro Discipulis” din Giula)

T. Boca

Fata din Dealul Feleacului

Acum, dragii mei, doresc a vă povesti niște întâmplări din timpul revoluției de la 1848, petrecute în acea parte a țării noastre numită Transilvania. Cum am mai spus și altădată, aici stăpâneau grofii tirani, ajutați de un împărat rău. Ei îi asupreau foarte tare pe români.

Dar românii se gândeau mereu la Horea, la felul crud, sălbatic în care a fost ucis și nădăjduiau să se ridice un alt bărbat îndrăzneț care să-i ducă la luptă împotriva asupritorilor.

Și, înadevăr, iară că s-a ridicat un tânăr curajos, frumos și învățat și le-a vorbit de revoluție, precum vorbise și Horea. Se numea Avram luncu și era fecior de țărani din satul Vidra, sat ascuns în Munții Apuseni.

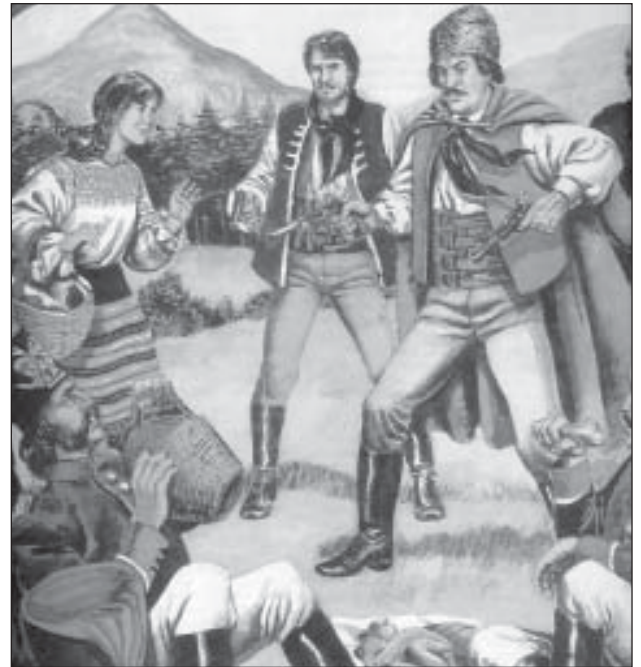
Când s-a auzit că revoluția a izbucnit în țările din apus, Avram luncu, împreună cu tinerii lui prieteni: avocați, studenți, profesori, preoți, mineri și țărani s-au pregătit să dea bătălia cea mare cu tiranii.

Era primăvară, în luna mai, când românii au hotărât să țină o mare adunare în orașul Blaj, să ceară dreptate și libertate. Auzind despre asemenea adunare, grofii au strigat cu mânie:

„Nu aveți voie să vă adunați! Cine va cuteza să meargă la Blaj, va fi prins și spânzurat”.

Dar nu s-au mulțumit cu amenințările. Ci, ca să-i oprească a veni la adunare, au împlântat spânzurători pe la răscruci de drumuri. Astfel de spânzurători au ridicat și pe Dealul Feleacului de lângă Cluj-Napoca. Iar când a trecut pe aici un grup de țărani, în drum spre Blaj, au prins pe trei dintre dânșii și i-au spânzurat. Românii, văzând spânzurații de pe Dealul Feleacului, au început să se întoarcă din cale. Oamenii din Cluj și din satele din jur au încercat să dea jos trupurile celor uciși și să-i îngroape, cum se cuvenea. Dar doisprezece străjeri înarmați, nu lăsau pe nimeni să se apropie de spânzurători. Auzind de asemenea fapte, Avram luncu a luat pe bunul său prieten Ion Buteanu și încă trei flăcăi, armați cu pistoale. Când au văzut straja din jurul spânzurătorilor, s-au oprit: ei erau cinci, străjerii doisprezece.

Din casele de pe marginea drumului au ieșit la poartă trei fete. L-au cunoscut pe Avram luncu, au înțeles repede cu ce gând se află acolo și i-au dat povață:

„Nu vă apropiați, că vă pușcă!”

luncu a zis:

„Am venit să îngropăm pe acești uciși mișelește și să ardem spânzurătorile”.

„lancule, domnia ta, a zis iar fata cea mai isteată, pe mine mă cheamă Mara, iar prietenele mele sunt Ana și Laura. Și vrem să te ajutăm”.

„Cum?” a întrebat Avram luncu.

„Zic așa: voi vă ascundeți după copaci și pândiți. Noi trei ducem străjerilor coșuri cu merinde. Când or lăsa puștile jos și s-or apuca de mâncat, vă fac semn, iar voi săriți și-i înconjuzați”.

„Faceți așa fetelor”, a zis Avram luncu.

Fiind cam flămânzi, străjerii s-au bucurat că trei fete frumoase le-au adus de-ale gurii.

„Ei, ați adus și un urciur cu răchie tare?” s-a veselit unul din străjeri care era român.

„Îndeamnă-i să bea, că-i tare bună răchia! Și-i cu priință la inima străjerilor împărătești”.

Dar când se veseleau străjerii, ca la praznic, Mara și-a dezbrododit basmaua, a fluturat-o în vânt și a chuiat ca și cum ar fi vrut să înceapă o horă.

Avram luncu și ai lui au înțeles semnalul. Au țâșnit din ascunzătoare și i-au luat pe străjeri, cum se zice, ca din oală. I-au legat în funii. Apoi, cu oamenii din sat și din Cluj, au îngropat, după cuviință, pe cei trei uciși din porunca grofului.

Mara și prietenele ei au adunat, repede, vreascuri în jurul spânzurătorilor, le-au dat foc și au ars, ca niște făclii uriașe la căpătâiul celor îngropați acolo, în vârful Dealului Feleacului.

Fapta lui Avram luncu a îmbărbătat pe români și mulți s-au strâns în jurul lui să meargă la adunarea revoluționară de la Blaj.

„Fraților, le-a zis el, am la un meșter din Cluj niște marfă, trebuitoare pentru vreme de primejdie. Am nevoie de douăzeci și patru de care, cu câte patru cai!”

A doua zi, pe Dealul Feleacului au suit șir lung de care mândre, acoperite cu cerzi și covoare, trase de câte patru cai voinici și însoțiți de zeci de flăcăi călări. Puțini știau că în acele care se aflau șase tunuri și multe ghiulele.

„Frate Buteanu, a zis Avram luncu, le duci la noi în munți, în taină, să nu afle grofii. Apoi vină și tu la Blaj”.

Privind șirul de care în drum spre munte, Mara, Laura și Ana au ticluit un cântec:

„Pe Dealul Feleacului
Mărg carăle luncului;
Nu mărg cum mărg carele,
Strălucesc ca soarele”...

Tuturor le-a plăcut cântarea fetelor, iar Avram luncu s-a bucurat și mai mult, când străjerul român a cerut să fie dezlegat din funii, să meargă și el, cu oamenii revoluției, la Blaj.

„Mă iei și pe mine, lancule?” a întrebat Mara.

„Revoluția-i luptă, nu șezătoare cu veselie, fată dragă”.

„Știu, lancule, a surâs Mara; tata mi-a dat un cal, să mărg și eu cu carăle, care strălucesc ca soarele”.

„Bine, Mara, a încuviințat Avram luncu. Hai!”

Așa, o fată din Feleac a ajuns în Munții Apuseni, să apere revoluția și să scape țara de tirani.

Dumitru Almaș

Oaspeți de la Liceul Goldiș din Arad la școala din Giula

În ziua de 16 ianuarie, pe scena Centrului Cultural Român din Giula am avut ocazia să urmărim evoluția câtorva elevi ai Liceului „Vasile Goldiș” din Arad, care ne-au prezentat un spectacol literar din poeziile lui Mihai Eminescu. După această reprezentație, am fost curioși să aflăm amănunte despre relația școlii noastre, a Liceului „N. Bălcescu” cu această instituție arădeană. La întrebările noastre a răspuns doamna directoare Maria Gurzău Czeglédi.

– Cu câteva luni în urmă, m-a căutat un profesor de la Liceul „V. Goldiș” din Arad, informându-mă că au lansat un concurs legat de Uniunea Europeană și ar dori ca liceul nostru să fie instituția lor parteneră din Ungaria. Cu bucurie am răspuns pozitiv la această solicitare, așa încât până acum ne-am dat întâlnire de trei ori. Cadre de-ale noastre, eu personal și eu am fost la Arad cu vreo lună în urmă.

programe legate de predarea limbii, de cultură și civilizație românească. Deci, avem ca scop ca și în viitor, de exemplu, și pe plan sportiv să se întâlnească copiii și tinerii.

– Știm bine că Liceul „N. Bălcescu” are o trupă de teatru. Aveți în plan ca în viitor să vizitați și împreună cu trupa noastră acest liceu din Arad, ca să ne prezentăm și noi cu un spectacol colegilor din Arad?

Acum, în 16 ianuarie, o delegație din Arad, în frunte cu doamna directoare a acestui liceu *Doina Cheța* și cu doamna inspector general *Zoia Rotariu*, câteva cadre și elevi ai acestui liceu au venit la noi la școală, și acești liceeni au interpretat un montaj din creațiile eminesciene. Totodată am dezbătut câteva probleme de specialitate de învățământ și dorim să continuăm discuțiile pe această temă. Săptămâna viitoare vom călători noi la Arad și acolo vom urmări câteva ore de studiu. Vom participa la ore în clasa a 5-a și în clasa a 10-a, și după ore vom dezbate probleme strâns legate de învățământ, de predare. Colegii din Arad ne-au adus și materiale didactice, CD-uri cu

– Da, așa este, chiar că nutrim această dorință. Vrem să ne prezentăm atât cu trupa de teatru, cât și cu ansamblul folcloric, dar totodată să se prezinte la noi și trupele de teatru în limba română și în limba engleză de la Liceul „Goldiș”. Deci, dorim să colaborăm și în viitor în diverse domenii. Ne plănuim ca în acest an să ne întâlnim de zece ori. Cred că acest schimb de experiență va naște și prietenii sincere între profesorii și între tinerii din cele două școli.

– Mai sunt alte școli cu care instituția noastră are relație de înfrățire?

– Da, mai sunt, chiar că ar fi și mai multe, dar și posibilitățile noastre sunt li-

mitate. Încă din anul trecut colaborăm cu Școala nr. 21 din Timișoara, de fapt, cu copiii de acolo și cu o școală din Vârșeț (Serbia) scoatem împreună, în fiecare sferă de an, revista „Licurici”. Peste o lună o să apară al treilea număr, deci în acest triumphi, elevii școlii noastre, ai școlii din Timișoara și elevii din Vârșeț. Noi, profesorii avem relații mai ales cu profesorii de la Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj, cu profesoarele de acolo, de la cabinetul de cultură și civilizație. Colaborarea noastră este de mai mulți ani și chiar am scris deja împreună un caiet metodologic, legat de geografie, de cultură și civilizație românească.

Silvia Cioca

De la A la Z

Răspundeți în ordine alfabetică!

1. Descoperitorul continentului antarctic (14 decembrie 1911) A _____
2. Scriitor, revoluționar român de la 1848 B _____
3. Scriitorul comediei „O noapte furtunoasă” C _____
4. Compozitorul operei „Don Pasquale”, „Lucia de Lammermoor” D _____
5. Continentul nostru E _____
6. Fotbalist portughez din echipa Real Madrid F _____
7. În care țară e valuta 1 syli=100 cauri? G _____
8. Care munte are vârfurile Mount Everest, Kutang, Makala etc? H _____
9. Peșteră cunoscută de lângă Bușteni și râu în România I _____
10. Întregiți titlul: Romeo și... J _____
11. Biolog care a sistematizat lumea plantelor L _____
12. Centru viticol și podgorie din Dobrogea M _____
13. Personalitate istorică născută în orașul Ajaccio N _____
14. Locul bătăliei din 6 octombrie 1848, din Ungaria O _____
15. Râul Washingtonului P _____
16. Așa s-a numit calul lui Don Quijote R _____
17. Unitate prozodică în poezie S _____
18. Satul natal al lui Ion Slavici Ș _____
19. Aici se găsește vulcanul Pico de Teide T _____
20. Mănăstire și biserică construită de Radu Golescu. Unde? Ț _____
21. Ultimul rege italian U _____
22. „Omnia vincit amor”. Din cine e citatul? V _____
23. Cine a fost învins lângă insula Salamis? X _____
24. În care țară se găsesc aeroporturile Harare, Kariba, Bulawayo? Z _____

(Rezolvarea în pag. a 11-a)

Ana Crișan

CODUL BUNELOR MANIERE

Salutul în situații concrete (I)

Cum salută
domnii

Vom începe prin a vorbi despre cum trebuie să saluți un domn. Când întâlnești o doamnă, bărbatul salută primul. În general, salutul înseamnă să-ți scoți pălăria cu aproximativ doi metri înaintea întâlnirii, să o înclini ușor, privind fără insistență în ochii persoanei salutate, iar apoi să-ți pui pălăria la loc pe cap.

Nu-mi explic de ce acest obicei, de a te descoperi în semn de respect față de cineva, a dispărut la noi aproape cu desăvârșire. După ce pălăria a fost înlocuită cu basca, apoi cu căciula, acestea se țin pe cap în orice împrejurare! Observăm că se ține căciula pe cap în sălile de expoziție, la cinematografe sau în restaurante. O fac uneori și cei care mai poartă pălării. Frigul nu este o scuză! Este strict interzis să stai cu pălăria pe cap în toate aceste locuri. Glumesc, nimic nu e strict interzis în comportamentul cuiva, dar riscul de a fi catalogat drept prost crescut este inevitabil. Ceaușescu se adresa întotdeauna poporului cu căciula bine îndesată pe urechi. Nu am observat ca Juan Carlos – regele Spaniei – să vorbească unei mulțimi cu capul acoperit.

Revenind la salut: domnul care întâlnește o persoană feminină cunoscută încetează să mai fumeze țigara sau pipa și nu stă cu mâinile în buzunare. Ridicarea pălăriei se face întotdeauna cu mâna opusă părții în care se găsește persoana salutăta. Dacă păstrezi totuși pălăria pe cap, saluți doar verbal, fără să-i atingi borul cu degetele.

Se întâmplă dacă nu porți pălărie? Regula este foarte simplă. Te mulțumești cu înclinare a capului, care poate fi un pic mai adâncă decât dacă ai saluta cu pălăria. Vedem cu stupefacție pe cap stând comod pe fotolii sau la mese și conversând dezinvolt, uneori cu persoane mult mai în vârstă. Este o modă (cozorocul șepcuței e la spate!), o să

treacă, dar acești tineri nu vor învăța niciodată că nu stai cu capul acoperit într-o încăpere.

Cum salută
doamnele

Dar dumneavoastră, doamnă, cum veți saluta? Simplu – veți răspunde la salutul care vă este adresat printr-un surâs și dând ușor din cap, ceea ce va dovedi persoanei întâlnite că ați recunoscut-o.

În țările anglo-saxone, femeia salută prima pentru a-l autoriza astfel pe domnul întâlnit să o salute la rândul lui. În Europa continentală, regula este cea pe care am enunțat-o: domnul salută, doamna răspunde. Doamna mai tânără o salută pe cea mai în vârstă care îi răspunde... tot zâmbind. Două persoane de același sex și de aceeași vârstă se salută simultan.

Cum evităm
un salut

Ai dreptul să refuzi să răspunzi la un salut? Am spus deja că a refuza înseamnă a-l face pe celălalt să înțeleagă că te-a ofensat grav, pe tine sau pe unul din membrii familiei tale. În afara acestor cazuri, nu există salut pe care poți să-l refuzi fără să încalci în mod deliberat și grosolan regulile elementare ale bune-cuviințe. Aceste cazuri cer mult tact și o mare prezență de spirit pentru a găsi o soluție onorabilă. Încercăm să evităm întâlnirea când suntem încă la mare distanță. Dacă întâlnirea este inevitabilă, putem totuși saluta scurt. Acest salut ar putea fi pentru celălalt o mică lecție dacă este vinovat, iar dacă noi suntem vinovați, salutul nostru poate duce la o împăcare.

Se întâmplă adesea ca unele persoane – al căror cerc de relații este foarte întins sau, pur și simplu, a căror memorie e slabă – să aibă impresia că ne cunosc și să ne salute din greșeală. Vom răspunde chiar dacă suntem siguri că nu-l cu-

noaștem pe cel care ne-a salutat. Uităm repede salutul unui necunoscut, dar nu uităm niciodată că nu am fost salutați de către cunoștințe.

Nu există reguli fără excepții. Astfel, vom evita să salutăm o persoană, mai ales o doamnă, dacă o întâlnim într-o companie compromițătoare...

Salutul
în uniformă

În armată, salutul are alte reguli, deoarece aici superiorul este întotdeauna cel cu grad mai mare. Câtă vreme amândoi sunt în uniformă, o doamnă cu grad de căpitan (inferiorul) îl salută pe un domn cu grad de colonel (superiorul). Când nu sunt în uniformă, deci în viața civilă, domnul colonel o salută pe doamna căpitan.

Pentru personalul feroviar sau poștal, pentru vameși, există reguli specifice. Toate aceste categorii se pot saluta fără să se cunoască, în virtutea faptului că poartă aceeași uniformă.

(Sursa: Aurelia Marinescu, *Codul bunelor maniere astăzi*, Editura Humanitas, 2002)

„Proverbele românilor”,
reeditate după 100 de ani

Editura Scara și Asociația Română pentru Cultură și Ortodoxie din București au lansat săptămâna trecută, la Librăria Cărturești din București, ediția anastatică „Proverbele românilor din România, Basarabia, Bucovina, Ungaria, Istria și Macedonia” (volumul I), lucrare care însumează zece volume apărute între anii 1895 și 1903.

Monumentala lucrare, considerată o operă de artă și reeditată integral abia acum, este datorată lui George Constantin Păunescu, cel care a inițiat-o și a susținut-o, el considerând-o ca „fundamentală pentru cultura română”. Ediția actuală păstrează, după cum a menționat la lansare îngrijitorul ei Mugur Vasiliu, directorul Editurii Scara, „forma gândirii mișcătoare” a secolului al XIX-lea, ceea ce înseamnă că textul a rămas același, nefiind cules din nou în grafia și după normele actuale ale gramaticii limbii române.

Prefața este semnată de prof. univ. Nicolae Constantinescu, conducătorul Catedrei de Folclor a Universității din București, care a remarcat, la lansare, că apariția lucrării de o asemenea importanță și anvergură re-

prezintă un eveniment în cultura română, pentru că marea colecție de proverbe a lui Iuliu A. Zanne este adusă astăzi în atenția mai multor generații, iar gestul lui George Constantin Păunescu și al lui Mugur Vasiliu este într-un fel unic: timp de 100 de ani nimeni nu s-a încumetat să reediteze lucrarea.

Iuliu A. Zanne, născut în 1855 și mort în 1924, a adunat și a ordonat proverbele într-o mare colecție. Noua ediție (celelalte nouă volume vor apărea pe parcursul anului 2004) va fi trimisă la toate marile biblioteci în lume, precum și la centrele universitare de pe mapamond unde se studiază limba română.

ROMPRES

Bogații subsolului din România

ORIZONTAL: 1. Important centru de exploatare minieră în județul Iași 9. Persoană de religie musulmană 10. Presupune, bănuiește 12. Animal domestic 14. Meșter al lutului ars 15. Mamifer omnivor 17. Semn – fără cap! 19. Municipiu în Țara Bârsei 21. Și – în latină 23. Doi-De! 25. Lentilă 27. Dormitor, cameră de culcare 30. Irlanda – prescurtată! 31. Fortă 32. 12 luni – cu două cuvinte! 34. Torace – lipsit de coadă!

VERTICAL: 1. Plantă anuală, din care se poate obține și opium 2. Așezare umană 3. Fular 4. Fluviu siberian 5. 99 – la romani! 6. Marcă de mașină românească 7. Primul om 8. Oraș în județul Bihor, cu mină de lignit 11. Școlar 13. Oraș hunedorean, cu mine auroargentifere 15.

1	2	3	4		5	6		7	8
9					10		11		
12				13		14			
			15		16		17		
18		19			20				
21	22		23				24		
25		26			27		28		29
30				31					
32			33		34				
LC				F					

Brânză dulce 16. Consoane învechinate 18. Comună suburbană în municipiul Hunedoara, centru de exploatare a fierului 20. Cuvântător 22. ... – Severin

24. Faraon – în alte limbi latine! 26. Ținut, meleaguri 27. Repede 28. Numele mic al Terezei 29. Cerc – încurcat! 33. Anonim.

- ah -

„Dansul este viața mea”

...Un tânăr care din totdeauna a vrut să fie instructor de dans popular. Un tânăr care încet, încet își realizează visul. Am fost colegi de clasă la Liceul „N. Bălcescu” și îmi aduc bine aminte că îi plăcea mult dansul. Dintre cei din grupa de dans a liceului, totdeauna el era primul care aștepta să înceapă repetiția. Chiar și în pauze, dacă avea numai un minut la dispoziție, imediat juca. Dansa zâmbind și plin de veselie. De atunci tot spunea că el o să fie profesor de dans și poate o să aibă și o școală de dans, care va avea ca profil dansul popular. Sunteți curioși cine este acest tânăr? Se numește *Ioan Nedraș* și este din Aletea. Întâlnindu-mă zilele trecute cu fostul meu coleg, am început să ne povestim unul altuia ce s-a întâmplat cu noi de când nu ne-am mai văzut. Printre altele, am aflat că Ioan face chiar ceea ce a visat ani în șir.

– Ce ai făcut după terminarea liceului?

– M-am prezentat la școala de grăniceri, care să-ți spun, nu mi-a plăcut deloc. Totuși am terminat doi ani, după care am spus gata! Asta nu-i pentru mine, trebuie să fac altceva. Bineînțeles, aici m-am gândit la dans, dar nu știam încotro s-o apuc. Știam că trebuie să găsesc școala potrivită ca să pot deveni instructor de dans, dar deja era târziu să mă prezint pentru că nu se putea numai până la 1 martie.

– Atunci ce-ai făcut? Unde te-ai dus?

– M-am gândit mult cum să fac, ce să fac. După un timp mi-am spus, nu mai pot sta așa nepăsător, trebuie să încerc pe unde se poate. Pe unde știam că sunt școli, aproape la fiecare ușă am bătut. E clar că la școli trebuia să merg, pentru că numai aici sunt copii mulți. Mergeam hotărât și spuneam directorilor ce vreau să realizez. În sfârșit, începe să se îplinească visul meu mult așteptat.

– Cum adică?

– Sunt deja două localități unde învăț elevii să danseze. Pot să zic că o fac cu mult drag. De mulți ani am așteptat să fac ceea ce-mi place...

– Care sunt aceste două locuri în care ai ore de dans?

– În fiecare săptămână, în zi de marți sunt la

Mezőberény, iar în zi de miercuri sunt la Liceul Românesc din Giula. Când le arăt elevilor cum trebuie să danseze și văd că într-adevăr vor să știe, faptul acesta îmi dă multă răbdare pentru că văd că, până la urmă, va ieși un lucru bun din ceea ce facem.

– Ce va fi în continuare cu studiile tale?

– Bineînțeles, trebuie să fac școală. Mă voi înscrie la facultatea de dans artistic, unde voi învăța cu de-amănuntul cum trebuie interpretate unele dansuri. Abia aștept să pot spune că și eu sunt student la această facultate.

– De ce nu te-ai prezentat de prima dată la facultate?

– Interesantă întrebare. Măcar că am știut ce vreau să fac aproape de mic, totuși am stat pe gânduri. Eu zic că nu am avut curaj să mă prezint. Poate gândeam că n-o să reușesc, dar acum uite că totuși trebuie să mă apuc cu seriozitate de munca mea mult visată.

– De când dansezi mai intensiv și de ce chiar jocul popular te-a pasionat?

– Așa, la repezeală, nici nu știu de câți ani dansez. Aproximativ de 16 ani și niciodată nu m-am gândit să întrerup această pasiune a mea. Totdeauna dansez cu mult drag și nu simt că sunt obosit, nu cunosc limite când e vorba de dans. Pot să spun că mie dansul îmi

este viața. Dacă îți aduci aminte, și la liceu dansam când aveam ocazie, indiferent unde eram. Puteam fi pe stradă, în clasă, la cămin, oriunde, nu era problemă. Chiar și de asta vreau să devin instructor ca să pot să învăț cât mai mulți copii să îndrăgească dansul popular. E cu mult mai bine să începi să te ocupi cu dansul de când ești mic copil pentru că atunci e mai ușor să prinzi firul, tactica dansului. Dar citind aceste rânduri nici cei mai în vârstă să nu se descurajeze pentru că nici acum nu e târziu.

– În familie la voi mai e cineva dansator?

– Sora mea a dansat mai intensiv până când era la liceu. De atunci, din când în când mai dansăm împreună și atunci pe moment parcă îi revine cheful de a continua să-și lărgască cunoștințele în domeniul dansului.

Laura Martin

Viața e o luptă necurmată; unii sunt fericiți mai devreme, alții mai târziu, iar alții niciodată.

Euripide

Viața n-a dat nimic muritorilor fără multă trudă.

Horatiu

Viața aceasta nu e joc, ci luptă; ori de unde ar veni loviturile, pe neașteptate, trebuie să le primești pregătit și neclintit.

Marc Aureliu

CUGETĂRI despre viață

Viața ne-a fost dată pentru a munci, a iubi și a ne înno-bila. Dacă acestea lipsesc, ce mai are omul din viață? Dacă le are, de ce se mai poate plânge?

Herder

A trăi înseamnă a ști, a iubi, a admira, a face bine.

Acel om a trăit mai mult care – prin cugetul, inima și faptele sale – a produs mai mult.

E. Renan

O luptă-i viața; deci te luptă / Cu dragoste cu ea, cu dor. / O fi viața chin răbdare, / Dar una știi, ea ni s-a dat / Ca s-o trăim!

G. Coșbuc

Doar viața ce-o trăim pentru alții este o viață ce merită să fie trăită.

A. Einstein

Fotodocumentar

Trei vestiți dansatori aleteni: Gheorghe Turla, Petru Sabău și Gheorghe Gal

De la A la Z

(Rezolvarea rebusului din pag. a 9-a)

Amundsen; Bălcescu; Caragiale; Donizetti; Europa; Figo; Guineea; Himalaia; Ialomița; Julieta; Linné; Murfatlar; Napoleon; Ozora; Potomac; Rosinante; Stro-fă; Siria; Tenerife; Țigănești; Umberto; Virgiliu; Xerxes; Zimbabwe.

Simion Florea Marian a fost cercetător al culturii populare, folclorist și etnograf, preot și profesor, pasionat în egală măsură de orice activitate la care se angaja.

După primele trei clase primare urmate în satul Iliești, (la 7 km de Suceava), continuă clasa a patra la Școala populară germană din Suceava, apoi Liceul Cezar-Crăiescu cu limba de predare germană din aceeași localitate. Ultima clasă de liceu o absolvă la Năsăud, la Liceul Greco-catolic, iar bacalaureatul îl obține la Beiuș. Popasurile transilvănene în anumite perioade de timp la Năsăud, Blaj și Teiuș au contribuit la formarea omului de cultură, S. Fl. Marian. Absolvă în 1875 Facultatea de Teologie din Cernăuți, fiind hirotonit preot și profesând în diferite comune bucovinene, numit apoi profesor de literatura română la licee de prestigiu din Suceava.

De la 17 ani dovedește preocupări pentru culegerea folclorului, adunând primele povești, cântece, obiceiuri populare pe care le-a transmis începând cu anul 1866 (elev fiind) la revistele „Familia” din Pesta și „Albina”. Îi plăcea să-și adune singur materialul folcloric din zonă, apelând rareori la intermediari. S-a apropiat de cercul lui B. P. Hașdeu, a corespondat cu Iacob Negruzzi din Iași, în vederea colaborării la revista „Convorbiri literare”. În perioada 1877–1883 a publicat în reviste aparținând tuturor provinciilor românești: „Familia”, „Amicul poporului”, „Convorbiri literare”, „Cărțile sateanului român” etc., aproximativ 120 de culegeri de folclor și descrieri de obiceiuri, fiind recunoscut drept cel mai reprezentativ culegător de folclor al Bucovinei.

Sub titlul *Datine, credințe și moravuri române* i-au apărut în „Albina Carpaților” articolele: *Cocoșul, Găinile, Corbul, Rândunica, Cucul* etc. În 1879 a lansat în „Amicul familiei” un apel și un chestionar pentru a aduna materialul necesar întocmirii *Ornitologiei poporane române*, apărută în două volume în 1883 la Cernăuți, și cuprinzând „legende, datinile, credințele și cântecele ce le are poporul despre păsări”. *Ornitologia...* a primit premiul „Năsturel Herescu” pe anul 1884, monografia interesând deopotrivă zoologul, lingvistul, folcloristul și etnograful.

Pentru a-și clarifica unele probleme privind semnificația unor personaje mitologice, S. Fl. Marian s-a adresat lui B. P. Hașdeu și lui Aron Densușianu (dovadă fiind corespondența păstrată la Fondul documentar). Sub influența lui B. P. Hașdeu și a unor

Itinerarii culturale (3)

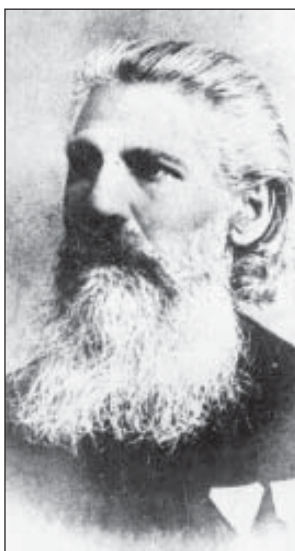
Simion Florea Marian

„Tu, care ne introduci în mintea și în inima acestui superb popor!...”
(B. P. Hașdeu)

învățați germani, dar și urmare a interesului său pentru mitologie, din 1878 a publicat, fie în „Albina Carpaților”, fie în „Amicul familiei” — sub titlul Mitologie daco-română, articolele: *Balaurul, Solomonarii, Moroi, Piticot*. Intenția de a publica la acea vreme o mitologie românească nu s-a realizat.

Interesul pentru cercetarea plantelor din perspectiva culturii populare datând din perioada liceului a devenit o constantă a activității sale până la sfârșitul vieții. Din 1879 publică în „Albina Carpaților”, sub titlul *Botanică populară română*, prezentări de plante precum: *Plopul, Busuioicul, Tutunul*, pentru fiecare plantă arătând denumirile populare și științifice, credințele și obiceiurile, legende, întrebuintările.

La integrarea în mișcarea folcloristică din epocă, un rol decisiv l-a avut legătura cu B. P. Hașdeu,

G. Dem. Teodorescu, T. T. Burada și alții, apoi contactul cu literatura germană la care a avut acces. Din activitatea sa publicistică, începând cu 1879 se poate observa că informațiile sale nu se limitează doar la surse românești, ci se

lărgesc treptat, incluzând cărți și periodice străine. Să nu uităm și de corespondența sa cu V. Alecsandri, T. Maiorescu, Ov. Densușianu, A. Barseanu, I. Bianu, Ilarie Chendi, Artur Gorovei, I. Slavici, H. Tiktin, A. D. Xenopol, Iacob Negruzzi, Vincențiu Babeș, P. Ispirescu, Teodor Pamfilie, E. Hodoș, I. Vulcan...

La 26 martie 1881, la sugestia lui B. P. Hașdeu este ales membru al Academiei Române prin decretul semnat de Ion Ghica (președinte) și Al. Odobescu (secretar general). Prin Discursul de recepție — *Cromatică poporului român*, S. Fl. Marian a susținut o veritabilă pledoarie în favoarea valorificării științifice a culturii noastre populare, insistând chiar asupra faptului că aceasta poate contribui la îmbogățirea limbii literare române.

Încep anii de publicații rodnice. Publică *Descânțecă popora-*

ne române, la Cernăuți, 1886, *Nunta la români*, 1890, *Nașterea la români*, 1892, *Înmormântarea la români*, 1892; *Sărbătorile la români*, vol. I, II, III, 1898, 1899, 1901, *Legende Maicii Domnului*, 1904. Tot în această perioadă, B. P. Hașdeu îi solicită sprijinul pentru litera **A** și **B** din „Etymologicum Magnum Romaniae”.

În calitatea sa de cercetător al culturii populare, S. Fl. Marian a întocmit rapoarte despre lucrări prezentate în Forul Academiei Române, dintre care amintim cele despre: Lazăr Șăineanu — Basmele române, Pericle Papahagi — Din literatura populară a românilor, Iuliu Zanne — Proverbele românilor. A influențat pozitiv mișcarea folclorică din epocă contribuind la impunerea unei cercetări științifice moderne.

Pentru meritele în domeniul cercetării culturii populare, diferite societăți științifice românești sau străine l-au ales membru: Societatea geografică română din București, Societatea istorică română din București, Comisia Centrală pentru conservarea monumentelor din Viena.

Principalele societăți studențești românești din acea vreme l-au ales membru de onoare: Academia ortodoxă, Junimea, România Jună din Viena. Romaniștii care se interesau de limba și cultura noastră: H. Schuhardt, G. Weigand, J. U. Jarnik, Angelo de Gubernatis, M. Friedwagner etc. au făcut prezentări elogioase lucrărilor sale în revistele străine.

A fost decorat de regele Carol I cu medalia „Bene Merenti” Cls. I. Prin opera sa a fundamentat principiile de cercetare a etnografiei, cărțile sale rămânând până azi opere de referință, aducând permanent imense servicii culturii române.

„Aducându-te aici — spunea B. P. Hașdeu în Răspuns la Discursul de Recepție ținut de S. Fl. Marian în Analele Academiei Române, București, 1882 — *Academia Română umple un gol ce se simțea în rândurile noastre. Avem istorici, naturaliști, filologi, legiști, matematicieni, economiști, poeți, publiciști: un buchet modest din câte s-au putut culege, în tânăra grădină a neamului românesc, dar un etnograf, etnograf în adevăratul sens al cuvântului, care să fi răzbit în toate unghiulețele, fie cât de ascunse, din traiul, din cugetul, din simțul poporului român, ne lipsea până acum. Acest etnograf, dă-mi voie a ți-o spune, june și distins coleg, singurul etnograf român, deocamdată ești tu.*”

Prof. Elena Munteanu,
Baia Mare

Ziua ursului

Ziua ursului, numită altminteralea și Sărbătoarea ursului, cade totdeauna în ziua de Întâmpinarea Domnului.

Ursul, după credința poporului de pretutindenea, cum începe a cădea neaua și prinde a se face ger mare, îndată caută o peșteră sau o viziună și, vârandu-se într-însa, petrece acolo toată iarna, dormind somnul iernei sau mai bine zis zăcând într-un fel de amorțeală, din care se deșteaptă numai din când în când, și atunci numai ca să se nutrească, adecă ca să-și sugă labele, căci nutrețul lui de peste iarnă nu constă din nimic alta fără numai din grăsimea labelor sale, pe cari le sugă.

În ziua ursului însă, deșteptându-se din somnul său de peste iarnă, iese din viziuna sau vizunia sa, între nouă și zece oare înainte de amiază, afară și prinde a juca jur-împrejur, ca într-o arie, prin neaua dinaintea viziunii sale și a se desfăta.

Și dacă în această zi, după cum cred și spune românii din Banat, e senin și soare și ursul își vede umbra sa, atunci se bagă iarăși în peștera sa și mai doarme într-însa încă șase săptămâni, prevestind prin aceasta cum că atâtea săptămâni are să mai fie iarnă și că în acest răstimp va fi tot așa de mare ger ca și mai înainte; iar dacă afară e înourat, e nouriste, și din cauza aceasta nu-și vede umbra, atunci nu se vără mai mult în viziună, ci rămâne afară, prevestind prin aceasta că iarna va înceta, gerul se va frânge și se va întrerupe, că va fi timp frumos și călduros, mai pe scurt că se va desprindă-văra.

Românii din Valea Jiului, în Transilvania, din contră, cred și spun că, ieșind ursul în această zi din culcușul său de peste iarnă afară și fiind soare, astfel că-și poate vedea umbra sa, atunci de bucurie prinde a juca în jurul groapei sale și, după ce s-a săturat de jucat nu intră mai mult într-însa, ci o părăsește, în semn că iarna și-a pierdut din putere și că din ce în ce are să se moaie și să fie mai frumos și mai cald.

Dacă însă aceasta este posomorâtă, atunci intră iarăși în groapa sa de unde a ieșit și mai petrece încă șase săptămâni într-însa, pentru că chiar atâta are să mai fie iarnă.

În fine, românii din Bucovina cred că, dacă-și strigă ursul bârlogul său în ziua de Întâmpinarea Domnului, cu toate că afară e frig, atunci e un semn că primăvara e aproape. Însă dacă iese el în această zi afară și intră din nou în bârlog, cu toate că afară este frumos, atunci e un semn că va fi încă iarnă.

Alții însă cred și zic că, văzând ursul, după ce a ieșit în ziua de Întâmpinarea Domnului, că afară-i senin, atunci se bagă iarăși la culcuș și-și astupă intrarea la bârlog încă mai bine, știind că va fi iarnă grea. Din contră, dacă vede că afară-i frig, atunci începe a umbla prin pădure, știind că în scurtă vreme se va face cald.

Și iarăși alții spun că ursul abia la Stretenie se mișcă în bârlogul sau cobârâul său și, scoțându-și capul din vizunie, se uită să vadă cum e afară. Și dacă vede că-i înourat, iese și bea apă din pârâu; iar dacă vede că-i senin, mornățește și se bagă iarăși înapoi în vizunie, că nu mai trage nădejde de vară.

Iar când iese din bârlog, dacă n-apucă încă a bea apă, atunci poate orișicine să-l prindă și să facă orișicine voiește cu dânsul; dar dacă bea apă, atunci capătă putere și nimeni nu se mai poate apoi apropia de dânsul.

Din cele înșirate până aici rezultă că ursul, după credința poporului, este un prevestitor de timp și că Întâmpinarea Domnului se numește în unele părți după numele său ziua sau Sărbătoarea ursului, de aceea, pentru că el în fiecare an iese numai în această zi, pentru prima oară de cum a intrat în iarnă, din viziuna sa afară.

(Din volumul Simion Florea Marian, *Sărbătorile la români* I)

„În drum către Europa”

Nu pre dă dămuit, țara o votat. O votat că „locu nost îi în Europa”. „Zicala” asta nu io u-am născocit. Cii ce fac politica ne-or chemat la votare cu voarbele aște, — nu pre înțelepte! Nu-s înțelepte, dăuarece noi și patriie noastă, — tare dă dămuit, — trăim în mijlocu Europii. Așe cum am învățat, pă vremuri, la ișcoală. Io am înțales, și înțaleg ș-amu, că dîrce s-or folosit dă voarbe d-aște „împănate”, da’ poate că și fără aște am fi înțaleasă tăť că-i voarbă d-o parte a lumii din vecinătate noastă, care să numește Uniune Europeana. Și că uniune asta-i mai bogată, mai democratică, mai atrăgătoare ș-așe, și că cu ajutoru ii și noi numa căștiga putem.

Bogăt și dăstul că n-am fost mulț care ne-am dus în fața urnelor să ne „spunem” părere în chestiie asta, da’ cii ce „ș-or luat ustăneala” și or mări la vot, în mare parte, înțelegând că-i voarbă d-on lucru important în viața noastră, or votat cu „da”. Că dîrce nu s-o dus mai multă lume să voteze, o rămas o întrebare la care nici d-atunci n-am căpătat răspuns. Cii dă la putere ne-or „lămurit” înt-on chip, cii din opoziție i-o contrălit. Așe

cum li suca: unii numa cu voarbele, alți și cu fapta, — bunăuară că or rămas aca-să.

La tâte aște s-ar pute zice c-or fost ș-or trecut. Io la asta aș mai adăuga că așe-i bine. Mai rău ar fi dacă, „în drumu nost către Europa”, cii din opoziție ș-amu s-ar lega dă părere lor din trecut, și nici nu s-ar găta dă alejerile din primăvară. Să gată și unii și alți. Și la asta adăug ceva: așe și treabă. Numa că, după rânduiala scopului, amu cile doauă părť ar trebui să „tragă p-o breazdă”, adecate să să apropie una dă alta, să să așeze la masa rotundă și să să-nțeleagă — cel puțin din cel mai mare, — că ce do-rește țare și cum a trebui să să poarte iele la masa ce mare a Uniunii Europene.

Adăugând ceva și la stare în care ne aflăm în privința asta, amu numa atăta zic: nu-s tâte-n regulă. Cel puțin așe să vede amu. Și, când zic una ca asta, în aduc aminte d-o altă zicală d-a noastră, care povătuiește: „Cum traje dă sus, așe mere pă fus.” Adecate: ce să petrece în rându celor dă sus, aceie ne-o alejem și noi — aice jos!

Nu-i greu dă ghicit la ce mă gândesc. Bunăuară io la

ce mă gândesc? Vă spun. În săptămâna trecută i-am auzit și i-am văzut p-a noști la Ecranul nostru. Ce s-o-ntâmplat? Vorbind dăspră felu cum ar trebui să ne ferim dă năcazurile dă până amu, care, nu pre dă dămuit încă ne-or făcut multă inimă re după alejerile noastre în autoguvernări, unii or tras înt-o parte, alți înt-altă parte. Dîrce? Și asta-i o întrebare la care nime nu poate da on răspuns cumsăcade. On răspuns care să ne liniștească. On răspuns care să ne asigure cum că, atunci când iară ne-a vini rându, să ne putem aleje delegať și conducători din rându nost. On răspuns care să ne mântuiască viitoru dă țigăni și dă alte nă-nțălejeri, învrăjbiri, pără, dușmăni și-așe. Că amu asta-i cruce noastră. O cruce gre, pă care n-ar fi bine s-o ducem cu noi „în Europa”.

Povara-i gre, să ne mântuim dă ie!

Sandu Popa

≡≡≡ Aneecdote săcuiești ≡≡≡

La ișcoală învățătoare l-o întreat pă loșca, săcuieș năastâmpărat la fire.

— No, loșcă, știi lecție?

— N-o știu, doamnă învățătoare, — i-o răspuns ista.

— Re treabă... — o-nceput să-l ocărăscă învățătoare, da’ loșca dăloc s-o apărat:

— Am știut că-i re, d-aceie nici nu m-am prins s-o-nvăț.

Când odată, dup-o ploaie mare, ce-o ținut mai multe săptămâni, o muiere să căznisără către bărbat:

— Vai, Doamne, Dumnezăuu nost, da’ cu ce-om trăi noi, dacă tâte bucatele ni le-o luat ploaie?

— Cu aier, — u-o liniștit săcuu, — că din aier răsufăm mai mult.

On doctor i-o făgădit la on săcui beteag și băutor că înt-o lună dă zile l-a tămădi din baiurile lui, dacă s-a lăsa dă băutură. În ceie zî nevasta l-o prins cu păharu dă vin la gură.

— No, așe nu cred că te-a tămădi doctoru înt-o lună, ba nici ctir în șasă luni dă zile, — l-o muștrat nevasta.

— Nici on bai, dacă s-a lunji oleacă boala me, — s-o apărat bărbatu, — că io i-am făgădit la doctor o sută dă zgloț, apu șuma asta ar fi pre mare pântru o singură lună.

— Nu știu ce-i cu mine, — să plânje on săcui către celalalt, — nici beteag nu-s, nici bat nu-s, și meghiș așe mi dă greu capu, dă d-abde-l pot ține-n sus.

— Tare mă mîr la una ca asta, — îl ie în batjocoră hortacuso, — cum poate fi greu on cap gol?

Am citit că...

Zicala aceie că „dă ce grîjești, nu scapi” mi să potrivește și miie: acărcum prăbălesc să mă apăr să nu răcesc, nu pre în răușește. Asta-nsamă că, cel puțin o dată pă an, și pă mine mă află frigurile în așe măsură dă d-abde joiesc să tușesc, să zdrăviesc și să mă suflu la nas. Așe am păfîț și în zilele trecute, când o ajuns și la noi vreme aceie mai rece oleacă. Haba m-am grîjit io cum am putut, haba m-am îmbrăcat pă cât să poate dă gros, haba am șezut aproape tătă ziuța în casă, meghiș am răcit. „Noroc în nănorocire”, influența nu u-am căpătat, dăuarece, încă înainte dă sărbători, Nelu m-o pus în mașină și m-o dus cu iel la doctor să ne ultuiască cu ceva vacfină împotriva influenței. (Alduită fie știința d-amu, că dă multe ne feresc leacurile așe dăcât noi și mai noi!)

No-amu, din fericire, și împotriva mu-cilor or dăscoperit doctorii năște picături, care ne mai alină năcazurile — p-on ceas-doauă, — la răceala cum o fost ș-a me.

Bogăt și dăstul că, dacă m-o fo’ musai să rămân în sobuța me, nu pre am avut cu ce-m petrece vreme, dăcât cu televizoru și cu cititu, da’ și cu patu.

Înt-una din zilele aște, Nelu să bagă la mine și mă-ntreabă că place-m miie tocana dă capră sălbatecă, dăuarece iel o cumpărat dă la on hortac d-a lui vo doauă kile dă carne dă capră, ș-amu Nina ferbe din ie dă mneazăză tocană. În place, zo, i-am răspuns io, da’ cu asta m-am adus

aminte că în careva magazin din România, nu dămuit, am citit ceva dăspră vânatu animalelor sălbatece, și că asta nu-i o treabă leznă. Așe dară, cum Nelu o ieșit, cum m-am pus la cotate, și am și aflat scriere cu vânatu și cu prețurile unor animale care-s osândite la gloanțele pușcașilor.

Îi voarbă că, înt-o pădure vestită din județu Gorj, on vânător spaniol o plătit 18.000 dă euro numa ca să poată pușca on urs. Sămăliț în forinț, șuma asta însămnă aproape cinci milioane, adecate prețu la doauă căși dă pă la noi. Da’ nu-s leznă nici porcii sălbateci, cerbii uă „căprioarele”. Zică cine ce-a zice, asta nu-i o pasiune leznă, da’ plătească cii ce au bani dă ie! Mai ales dacă vin din străinătate! Cum o fo’ și spaniolu amintit. N-avem dîrce-i șoinăli. Poate mai multă mnilă ar merita animalele sălbatece. Da’ la una ca asta să zice că așe-i viața. Așe-i zo!

După tâte aște, la mneazăză, l-am întreat pă Nelu că iel cât o plătit pântru carne dă tocană pă care o mîncăm? Răspunsu numa atăta o fost: Nici pre mult, nici pre puțin, că-i voarbă d-on vânător care iarna îngrijește animalele sălbatece din pădure dă la Doboz. Dînt-asta am înțales io ce-o trăbuit să-nțeleg, și m-am și liniștit oleacă...

D-altfel, tocana o fost bună și gustoasă. Vă dorește sănătate cât mai bună și numa bine:

Ion Podaru
pensionar

Glume

— Vai dă noi, ai pătat măsărița cu cerneală! Ai să vezi ce-a face cu tine mă-ta!

— O văzut și ie.

— Și ce-o zis?

— Ai să vezi ce-a face cu tine tată-to când a vide măsărița!

◆◆◆

La șorozaș, când îi vine rându lu’ Mitică, ofițeru îl întreabă:

— În care oaste ai vre să fii trimăs?

— La mărinari, — îi răspunde fără a să gânde Mitică.

— Ei, bine, da’ știi anota?

— Nu știu. Da’ nici măcar on vapor nu mai avem?

◆◆◆

Fata către tată-so:

— Tată, poț să ne dai mașina, mie și pretenului mneu?

— Dîrce nu. Numa nu mai ieste în ie nici on pic dă benzină.

— Nici on bai, tată, nici așe nu vrem să ieșim afară din gărăj cu ie.

◆◆◆

După ce s-o-nsurat, la anu, Ghiță mere la doctor și să ponoslește:

— Dom’ doctor, cred că am probleme cu uătii.

— Dîrce crez una ca asta, Ghiță?

— D-apu d-aceie că, dă când m-am însurat, nu mai vād nici on grițar p-acasă...

Fotbal

Claudiu Răducanu la Espanol

Golgheterul Stelei București a fost transferat, la sfârșitul săptămânii, la a doua echipă din Barcelona. Pentru atacantul român, catalanii au plătit 1,3 milioane de euro, sumă care va fi încasată de Steaua în două rate. La noua sa formație **Claudiu Răducanu va câștiga 400.000 de euro pe sezon și va dispune de un contract pe trei sezoane și jumătate.**

Sosirea lui Răducanu nu a trecut neobservată în presa spaniolă. Dacă ziarul madrilen „Marca” s-a mărghinit să dea o știre, cotidienele din Barcelona au tratat mai pe larg subiectul. S-au oferit date generale despre român, cu traseu și reușite, existând și câteva opinii. „Răducanu nu are, clar, nici numele și nici prestigiul celorlalți atacanți aflați acum la Espanol, însă contează pe aprobarea antrenorului Luis Fernandez. E aproape un transfer disperat, dar, ținând cont de nivelul pe care-l are liga română, e

una dintre cele mai tari achiziții din țara sa”, a apreciat jurnalul „Sport”. „El Mundo Deportivo” a prezentat și rolul ex-stelistului: „Misiunea sa e să-l acompanieze în atac pe Tamudo

și să garanteze un mai bun randament ofensiv”. Răducanu și la noua sa formație va evolua sub numele lui de botez. Inscripția Claudiu, folosită în ultimul sezon și la Steaua, până acum i-a purtat noroc, înscriind

mai în toate meciurile internaționale. Transferul în Primera Division probabil că s-a realizat și datorită evoluției sale remarcabile în meciurile din Cupa UEFA.

Șt. C.

Un meci nebun

Partida Beşiktaş-Samsunspor din prima etapă de primăvară a campionatului de fotbal din Turcia s-a terminat în minutul 85. Jucătorii au fost nevoiți să abandoneze lupta pentru că în acest minut a fost eliminat și al cincilea fotbalist al echipei gazde și, conform regulamentului, jocul se poate continua numai cu cel puțin șapte oameni dintr-o formație. Partida s-a încheiat cu rezultatul de 1-4 pentru oaspeți și a stârnit valuri în fotbalul turc. O parte a presei consideră că toate deciziile arbitrilor **Cem Papila** au fost îndreptățite, însă cealaltă consideră că centralul nu a aplicat aceleași măsuri în judecarea infracțiunilor comise de jucătorii celor două echipe. Conform organelor de presă din România, mereu temperatul **Mircea Lucescu** este convins că evenimentele de duminică nu au fost întâmplătoare. Antrenorul român crede că Beşiktaş „a ajuns prea sus și deranjează pe unii”, devenind victima unui complot pentru a fi detronată din fruntea Superligii. Acțiunea ar fi orchestrată de persoane din conducerea federației, care vor să ajute pe Fenerbahce, ajunsă la 5 puncte în spate. „Au așteptat două luni să ne loveas-

că. Au ales meciul cu Samsun. E foarte greu să ajungi la un anumit nivel prin muncă. Oare câte puncte trebuie să mai pierdem ca ei să se comporte normal față de noi?”, a întrebat Lucescu. Românul a exemplificat: „Nu s-a văzut ce au pățit Pancu și Tumer, câte lovituri au îndurat! Arbitrul a trecut totul cu vederea, greșind incredibil, iar eliminările le-a dictat prea ușor. Suntem urmăriți”, a zis tehnicianul liderei. El a

oferit o posibilă măsură radicală: „După ce s-a petrecut în acest joc, mă gândesc să demisionez și să plec din Turcia”. Apoi s-a mai potolit: „Voi fi foarte atent la modul în care se va desfășura campionatul în continuare”. „Vulturii” riscă o amendă de minimum 2.000 de dolari și suspendarea terenului deoarece fanii au aruncat în dese rânduri cu bulgări de zăpadă pe teren, unul ținându-l în față pe arbitrul Papila.

Istoria unui meci nebun

Min. 17, 0-1: Serkan Aykut deschide scorul pe contraatac, acțiune pornită după ce Pancu a fost ținut de un adversar.

Min. 18: İlhan Mansiz primește cartonaș galben.

Min. 21, 1-1: Daniel Pancu egalează cu un șut puternic de la circa 23 de metri.

Min. 23: Zago primește „galben” pentru fault.

Min. 24: Ibrahim este avertizat din cauza unei intervenții tari.

Min. 25: Zago ia un nou „galben”, după ce l-a călcat pe Celil, și a fost eliminat.

Min. 41: Ibrahim încasează al 2-lea avertisment (l-a lovit cu pumnul și l-a bruscat pe Cesar), fiind expulzat.

Min. 44: Ahmet Yıldırım are o intervenție „la rupere” asupra lui Cesar (contrat anterior de Pancu). Nu-l nimereste în plin, dar arbitrul îi taxează intenția și îi dă „roșu” direct.

Min. 50, 1-2: Adnan înscrie pentru Samsun.

Min. 55, 1-3: Serkan mai punctează o dată.

Min. 67, 1-4: Gani Kiriță duce scorul la 4-1 pentru oaspeți cu o execuție din 14 metri.

Min. 69: Daniel Pancu este eliminat pentru intrare aspră din spate la Celil.

Min. 85: În vreme ce Adrian Ilie se pregătește să-l înlocuiască, İlhan lovește un adversar fără mingie și e avertizat iar, fiind dat afară. Cum Beşiktaş rămâne în doar 6 jucători, „centralul” Cem Papila întrerupe partida.

Știri

Tragedie pe terenul de fotbal

Moartea subită a internaționalului maghiar de la Benfica Lisabona a șocat opinia publică și a depășit granițele lumii fotbalului. Și presa din România relatează pe larg despre tragedia petrecută, duminică trecută, în Portugalia. Toate cotidienele naționale i-au acordat un spațiu important, iar presa sportivă s-a ocupat în mod special de tristul eveniment, evocând momentele importante ale carierei lui **Fehér Miklós**. Pe prima pagină

a principalelor ziare de sport din Portugalia apare fotografia lui Fehér Miklós, cu anul nașterii și al morții: 1979–2004”, notează Gazeta Sporturilor. Cotidianul sportiv cu cel mai mare tiraj din România evocă toate meciurile în care atacantul de numai 24 de ani s-a confruntat cu tricolorii și citează pe larg din presa lusitană. Lumea fotbalului, după dispariția din vară a lui **Marc Vivien Foe**, este din nou îndoliată.

Șt. Crâsta

România și Ungaria ar putea găzdui
Campionatul European de fotbal din 2012

Mircea Sandu, președintele FRF, a anunțat săptămâna trecută, într-o conferință de presă, că federațiile din România și Ungaria vor discuta posibilitatea depunerii candidaturii de găzduire în comun, a turneului final al Campionatului European de fotbal din 2012. La 29 februarie va sosi la București o delegație a Federației Ungare de Fotbal, prilej cu care se va discuta în detaliu despre această propunere. Mircea Sandu a precizat că, aproape sigur, UEFA va oferi acest turneu Europei răsăritene, unde Polonia și

Ucraina candidează împreună, dar și Rusia dorește să candideze. În presa maghiară mai circulă varianta că Ungaria ar putea organiza turneul european împreună cu Croația. Federația croată și-a anunțat recent intenția, dar fără să se consulte cu partenerii din Ungaria. În aceste condiții colaborarea româno-maghiară pare mult mai probabilă. Întărește posibilitatea acestei variante și faptul că partea română a manifestat atitudine deschisă față de propunerea venită de la Budapesta.

T. B.

România, tot pe locul 27
în topul FIFA

Echipa națională a României ocupă tot locul 27, cu 652 de puncte, în clasamentul FIFA, dat publicității, săptămâna trecută, informează site-ul oficial al forului mondial. Adversarele României în preliminariile Cupei Mondiale din anul 2006 ocupă următoarele

poziții: Olanda – 4, Cehia – 6, Finlanda – 40, Macedonia – 92, Armenia – 112 și Andorra – 147. Primele 10 locuri în acest clasament sunt ocupate de Brazilia, Franța, Spania, Olanda, Argentina, Cehia, Mexic, Turcia, Anglia și Italia.

Tiberiu Boca

Pavel a căzut în optimile de finală
ale Australian Open

Calificat pentru a doua oară în carieră în optimile de finală ale Australian Open, **Andrei Pavel** a fost învins, duminică, de spaniolul **Juan Carlos Ferrero**, favorit numărul 3, cu 6-4, 3-6, 6-3, 6-2. „M-am simțit frustrat în multe rânduri. Au fost mingi pe care tre-

buia să le câștig”, a spus românul, care și-a exprimat deseori nemulțumirea prin strigăte și aruncarea rachetei. Înainte de întoarcerea în România pentru Cupa Davis, Pavel s-a dus pentru câteva zile în Statele Unite ale Americii.

Șt. C.

ROMÂNIA

Luni 2 februarie

6.00 Jurnalul de dimineață 7.00 Bună dimineața, România! 8.00 Teleshopping 8.15 Desene animate 8.45 Teleshopping 9.00 Caravana premierelor (R) 9.30 Teleshopping 10.00 Serial. Dragă, am micșorat copiii! 10.50 România 1... și filmul (R) 11.00 Nocturne (R) 12.00 Dincolo de hartă (R) 12.30 Sănătate pentru toți! (R) 13.00 Jurnalul de prânz 13.30 Teleenciclopedia (R) 14.30 Pro Patria 15.00 Kronika 15.55 TVR în Direct 17.00 Știri 17.05 Serial. Sânge de țigan 18.00 Jurnal 19.00 Iartă-mă! 20.00 Ochiul magic 21.00 Serial. Unitatea specială 2. 21.50 România 1... și strada 22.00 Jurnalul de noapte 22.30 Profesioniști 23.30 Film. Valsul 1.15 Jurnal (R) 2.15 Caravana premierelor (R) 2.45 Film. Viața merge înainte 4.30 Dincolo de hartă (R) 4.55 Serial. Suflete rătăcite 5.40 Teleshopping.

Marți 3 februarie

6.00 Jurnalul de dimineață 7.00 Bună dimineața, România! 8.00 Teleshopping 8.15 Desene animate 8.45 Teleshopping 9.00 Spectacolul lumii (R) 9.30 Teleshopping 10.00 Serial. Dragă, am micșorat copiii! 10.50 România 1... și filmul (R) 11.00 Profesioniști (R) 12.00 Serial. Destine secrete 12.50 Corect! 13.00 Jurnalul de prânz 13.30 Vector III. 14.00 Alege viața! 14.30 Kronika 15.55 TVR în Direct 17.00 Știri 17.05 Serial. Sânge de țigan 18.00 Jurnal 19.00 Film. August 20.40 România 1... și strada 21.00 Magia și misterul 22.00 Jurnalul de noapte 22.30 Poveste fără sfârșit 21.00 Serial. Unitatea specială 2. 21.50 România 1... și strada 22.00 Jurnalul de noapte 22.30 Poveste fără sfârșit 23.30 Film. Sânge și onoare 1.00 Jurnal (R) 2.00 Alege viața! (R) 2.30 Film. Valsul (R) 4.15 Spectacolul lumii (R) 4.45 Serial. Suflete rătăcite 5.35 Corect! (R) 5.40 Teleshopping.

Miercuri 4 februarie

6.00 Jurnalul de dimineață 7.00 Bună dimineața, România! 8.00 Teleshopping 8.15 Desene animate 8.45 Teleshopping 9.00 Vector III (R) 9.30 Teleshopping 10.00 Serial. Dragă, am micșorat copiii! 10.50 România 1... și filmul (R) 11.00 Poveste fără sfârșit (R) 12.00 Serial. Destine secrete 12.50 Corect! 13.00 Jurnalul de prânz 13.30 Oameni ca noi 14.00 Conviețuiri. Magazin pentru alte naționalități 15.10 Ex Libris 15.55 TVR în Direct 17.00 Știri 17.05 Serial. Sânge de țigan 18.00 Jurnal 19.00 Film. Văduvele 20.30 Gafe, bălbe 22.00 Serial. Unitatea specială 2. 21.50 România 1... și strada 22.00 Jurnalul de noapte 22.30 Nocturne 23.30 Film. Sânge și onoare 0.55 Jurnal (R) 1.55 Vector III (R) 2.25 Film. (R) 3.55 Tezaur folcloric (R) 4.50 Serial. Suflete rătăcite 5.40 Teleshopping.

Joi 5 februarie

6.00 Jurnalul de dimineață 7.00 Bună dimineața, România! 8.00 Teleshopping 8.15 Desene animate 8.45 Teleshopping 9.00 Alege viața! (R) 9.30 Teleshopping 10.00 Serial. Dragă, am micșorat copiii! 10.50 România 1... și filmul (R) 11.00 Serial (R) Adio, Europa! 12.00 Serial. Destine secrete 12.50 Corect! 13.00 Jurnalul de prânz 13.30 Aventura sunetelor 14.00 Akzente 15.25 Vinul și viața (I) 15.55 TVR în Direct 17.00 Știri 17.05 Serial Sânge de țigan 18.00 Jurnal 19.00 Telecinemateca: Zorba grecul 21.30 Gafe, bălbe 22.00 Jurnalul de noapte 22.30 Garatant 100% 23.45 Film. Aline 1.15 Jurnal (R) 2.15 Dincolo de hartă (R) 2.45. Film. Sânge și onoare 4.10 Alege viața (R) 4.40 Serial. Suflete rătăcite 5.30 Corect (R) 5.40 Teleshopping.

Vineri 6 februarie

6.00 Jurnalul de dimineață 7.00 Bună dimineața, România! 8.00 Teleshopping 8.15 Desene animate 8.45 Teleshopping 9.00 Jocul planetelor (R) 9.30 Teleshopping 10.00 Ochiul magic (R) 11.00 Tezaur folcloric (R) 12.00 Tenis: România – Elveția 18.00 Jurnal 19.00 Film. Văduvele 20.35 Gafe, bălbe 21.10 Serial. CSI – Investigații 22.00 Jurnalul de noapte 22.30 Taverna 23.00 Serial. 7 zile 0.50 România 1... și strada (R) 1.00 Spectacolul lumii (R) 1.30 Jurnal (R) 2.30 Vinul și viața (R) 3.00 Film (R) Aline 4.30 România 1... și strada (R) 4.40 Serial. Agenția 5.25 Sănătate pentru toți (R).

Sâmbătă 7 februarie

6.00 Ceasul deșteptător 7.00 Teleshopping 7.10 Desene animate: Universul Disney 8.00 Întâlnire de basm 9.00 Teleshopping 9.15 Debut 50 plus 10.30 O vedetă populară 12.00 Spectacolul lumii 12.30 Caravana premierelor 13.00 Jurnalul de prânz 13.15 Gafe, bălbe 13.55 Tenis: România – Elveția 17.00 Teleenciclopedia 18.00 Jurnal 19.00 Film. Rockerii atacă radioul 20.40 România 1... și strada (R) 21.00 Jurnalul de noapte 21.15 Film. Abisul 23.45 Serial. 7 zile 0.35 Caravana premierelor (R) 1.05 Poveste fără sfârșit (R) 2.05 Jurnal (R) 3.05 Debut 50 plus (R) 4.10 O vedetă populară (R) 5.25 Teleshopping.

Duminică 8 februarie

6.00 Universul credinței 7.30 Desene animate 8.30 Jocul planetelor 9.00 Dincolo de hartă 9.30 Viața satului 11.00 Tezaur folcloric 12.00 Tenis: România – Elveția 18.00 Jurnal 19.00 Gala Decernării Premiilor Globul de Aur, 2004 22.00 Jurnalul de noapte 22.15 Tragerile Loto 6/49 și noroc 23.05 Serial. 7 zile 22.25 Film. Haos 0.20 Serial. Unitatea specială 2 1.10 Jurnal (R) 2.10 Profesioniști (R) 3.15 Tezaur folcloric (R) 4.15 Taverna (R) 5.40 Teleshopping.

TVR

Luni 2 februarie

6.00 Televiziunea, dragostea mea (R) 7.00 Arca lui Noe (R) 7.30 Casa mea (R) 8.00 Film puzzle (R) 8.45 Serial (R). Rebelii 9.30 Vacanță la Roma (R) 10.30 Documentar natură (R) 11.30 În vizită la noi acasă 12.00 Știri 12.10 Piersic show (R) 14.00 Primul pas 15.00 Atlas (R) 15.30 Eco Magazin 16.00 Știri 16.10 Serial. Rebelii 17.00 Istorie și fizică în secolul XX. Documentar 18.00 Serial. Miracole 19.00 Telegazeta 19.30 Auto Club 20.00 Serial. Rauzan 20.50 Circ 22.00 Serial. Niciodată nu e prea târziu! 22.45 Serial. Mafia din Sankt Petersburg 23.30 Handbal (R) 1.00 Circ (R) 2.20 Serial (R). Niciodată nu e prea târziu! 3.10 Serial (R). Mafia din Sankt Petersburg 4.00 Știrile serii 4.30 Medalion de interpret (R) 5.00 Telegazeta (R).

Marți 3 februarie

6.00 Istorie și fizică în secolul XX (R) 7.00 Serial (R). Miracole 8.00 Serial (R). Rauzan 8.45 Serial (R). Rebelii 9.30 Tonomatul DP2 11.30 Top Sport (R) 12.00 Știri 12.15 Magazinul studiourilor teritoriale 13.00 Desene animate 14.00 Emisiune în limba germană 15.00 Tribuna partidelor parlamentare 15.30 Răscruți 16.00 Știri 16.10 Serial. Rebelii 17.00 Documentar 18.00 Serial. Miracole 19.00 Telegazeta 19.30 Puls 2004 20.00 Serial. Rauzan 20.50 Circ 22.00 Serial. Niciodată nu e prea târziu! 22.45 Serial. Familia și legea 23.45 Atenție, se cântă! (R) 1.15 Circ (R) 2.20 Serial (R). Niciodată nu e prea târziu! 3.05 Serial (R). Familia și legea 4.00 Știrile serii 4.30 Ferma (R) 5.30 Telegazeta (R).

Miercuri 4 februarie

6.00 Documentar 7.00 Serial (R). Miracole 8.090 Serial (R). Rauzan 8.45 Serial (R). Rebelii 9.30 Tonomatul DP 2 11.30 Puls 2004 (R) 12.00 Știri 12.15 Magazinul studiourilor teritoriale 13.00 Desene animate 14.00 Parnasul 15.00 Conferința de presă 16.00 Știri 16.10 Serial. Rebelii 17.00 Documentar 18.00 Serial. Miracole 19.00 Telegazeta 19.30 Patinaj artistic 21.30 Circ 22.00 Serial. Niciodată nu e prea târziu! 22.45 Eurofootball 23.45 Veni, Video, Vici! (R) 24.00 Patinaj artistic (R) 1.50 Circ (R) 2.20 Serial (R). Niciodată nu e prea târziu! 3.05 Eurofootball (R) 4.00 Știrile serii 4.30 Conferința de presă (R) 5.30 Telegazeta (R).

Joi 5 februarie

6.00 Primul război mondial (R) 7.00 Serial (R). Miracole 8.00 Serial. Aventurile lui Jules Verne 8.45 Serial (R). Rebelii 9.30 Tonomatul DP 2 11.30 Acces la succes (R) 12.00 Știri 12.15 Magazinul studiourilor teritoriale 13.00 Desene animate 14.00 Siesta 15.00 Tribuna partidelor parlamentare 15.30 Documentar 16.00 Știri 16.10 Serial. Rebelii 17.00 O lume a misterelor 18.00 Serial. Miracole 19.00 Telegazeta 19.30 Insolit 20.00 Patinaj artistic 22.30 Serial. Niciodată nu e prea târziu! 23.15 Serial (R). Nemuritorul 24.00 Patinaj artistic (R) 2.20 Serial (R). Niciodată nu e prea târziu! 3.05 Serial (R). Nemuritorul 4.00 Știrile serii 4.30 Istorie și arheologie (R) 5.00 Atlas (R) 5.30 Telegazeta (R).

Vineri 6 februarie

6.00 O lume a misterelor (R) 7.00 Serial (R). Miracole 8.00 Serial. Aventurile lui Jules Verne 8.45 Serial (R). Rebelii 9.30 Tonomatul DP 2 11.30 Insolit (R) 12.00 Știri 12.15 Magazinul studiourilor teritoriale 13.00 Desene animate 14.00 Documentar 15.00 Autostrada Banilor 15.30 Centre istorice 16.00 Știri 16.10 Serial. Rebelii 17.00 Via Sacra 18.00 Serial. Miracole 19.00 Telegazeta 19.30 Semne 20.00 Patinaj artistic 22.30 Serial. Niciodată nu e prea târziu! 23.20 Circ 24.00 Telegazeta (R) 0.30 Patinaj artistic (R) 2.20 Serial (R). Niciodată nu e prea târziu! 3.00 Autostrada Banilor (R) 3.30 Semne (R) 4.00 Știrile serii 4.30 D'ale lui Mitică (R) 4.30 Telegazeta (R).

Sâmbătă 7 februarie

6.00 Via Sacra (R) 7.00 Serial (R). Miracole 8.00 Conjugând verbul "a ști" 8.45 Serial (R). Rebelii 9.30 Top sport 10.00 Ora fără catalog 11.00 Casa mea 11.30 Spune-mi ce te doare 12.00 2/TVR 2 12.30 Atenție, se cântă! 14.00 Film puzzle 14.45 Patinaj artistic 17.00 Ruleta rusească 17.30 Serial. Jocurile vieții 18.00 Serial. Farmece 18.45 Diamante de gând 19.00 Telegazeta 19.15 Fotbal în sală 21.15 Serial. Identitate greșită 22.15 Film. Proces de conștiință 24.00 Concert 1.00 Patinaj artistic (R) 3.05 Serial (R). Farmece 3.50 Ora fără catalog (R) 4.40 Serial (R). Jocurile vieții 5.10 Ruleta rusească (R) 5.40 Telegazeta (R).

Duminică 8 februarie

6.00 Medalion de interpret 7.00 Ferma 8.00 Natură și aventură 8.30 Serial. Aventurile lui Jules Verne 9.20 Desene animate 9.45 Documentar 10.00 Arca lui Noe 10.30 Serial. Steaua oceanului 11.00 Clubul Anceștei 11.30 Serial. Viața de câine 12.00 Serial. Sabrina 12.30 Documentar 13.30 Atlas 14.00 Paul McCartney 14.30 Patinaj artistic 17.00 Ruleta rusească 17.30 Serial. Jocurile vieții 18.00 Serial. Aventurile lui Sindbad 18.50 Fețe 19.00 Telegazeta 19.15 Vacanță la Roma 20.15 Televiziunea, dragostea mea 21.15 Serial. Cracker – psihologia crimei 22.15 Film. Proces de conștiință 24.00 Rock forum 1.00 Patinaj artistic (R) 3.20 Serial (R). Aventurile lui Sindbad 4.10 Știrile serii 4.40 Serial (R). Jocurile vieții 5.10 Ruleta rusească (R) 5.40 Telegazeta (R).

ÎN LIMBA MATERNĂ

emisiune radiofonică în limba română

2 FEBRUARIE, LUNI (redactor: Petru Cîmpian)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.00: Montaj de muzică populară 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.40: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Încheiere.

3 FEBRUARIE, MARȚI (redactor: Anamaria Brad)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.40: Evenimente calendaristice 10.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.10: „Istoria poporului român” de Neagu Djuvara 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

4 FEBRUARIE, MIERCURI (redactor: Iulia Kaupert)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Sport – rubrica lui Adam Bauer 11.53: Avanspremiera „Ecranul Nostru” 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

5 FEBRUARIE, JOI (redactor: Adam Bauer)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 11.00: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.20: Nota săptămânii de Edda Illyés 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.45: O șansă istorică: Uniunea Europeană 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

6 FEBRUARIE, VINERI (redactor: Anamaria Brad)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Revista presei „Foaia românească” 10.55: Avanspremiera „Ecranul Nostru” 11.00: Magazinul „De la 14 la 18 – liceenii” 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

7 FEBRUARIE, SÂMBĂTĂ (redactor: Petru Cîmpian)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 14.45: Party Time – magazin de muzică ușoară 15.00: „Pe undele Europei” – magazin radiofonic euroregional 15.58: Încheiere.

8 FEBRUARIE, DUMINICĂ (redactor: Petru Cîmpian)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40–15.30: Retrospectiva săptămânii (spicuiri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 15.30: Emisiune religioasă baptistă 15.55: Încheiere.

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

În fiecare seară, între orele 19.00–19.30 se prezintă emisiunea românească, difuzată pe țară. Sumarul acesteia este compus din actualitățile zilei și reportaje, interviuri din viața comunității noastre, respectiv relații din viața școlilor românești.

Emisiunea de seară, difuzată pe țară, în afara de frecvențele de 66,29 MHz și 66,14 MHz, poate fi ascultată și pe undele occidentale, pe frecvențele locale ale studiourilor regionale.

Radio Calypso, Budapesta 873 kHz, Radio Debrețin 91,4 MHz, Radio Seghedin 93,1 MHz

Ecranul nostru

4 februarie 2004 (mtv ora 14.25)

Reluare: 7 februarie 2004 (m2 ora 11.15)

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

Emisiunea în limba română de această dată îl va prezenta pe Petru Sabău. Cunoscutul dansator aletean nu demult a fost distins cu Premiul „Pentru Românii din județul Bichiș”, oferit de Consiliul Județean Bichiș. După informații utile și actualități, telespectatorii vor putea afla amănunte și despre lucrările de reconstrucție a sediului Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria.

Realizator: Ștefan Crâsta

PROGRAMUL TVR TIMIȘOARA

Interval orar 16.00-18.00, pe frecvența TVR2

Luni, 2 februarie 2004

16.05–16.45 Universul culturii 16.45–17.00 Dialog spiritual 17.00–17.30 Evantai 17.30–17.50 Știri regionale 17.50–18.00 La limită.

Marți, 3 februarie 2004

16.05–16.30 Film documentar 16.30–17.00 Cronică germană (emisiune în limba germană) 17.00–17.30 Grădina tranziției 17.30–17.50 Știri regionale 17.50–18.00 La limită.

Miercuri, 4 februarie 2004

16.05–16.30 Viața la țară 16.30–17.00 Panoramic sud-vest (emisiune în limba maghiară) 17.00–17.15 Sănătatea de joi 17.15–17.30 Zona IT 17.30–17.50 Știri regionale 17.50–18.00 La limită.

Joi, 5 februarie 2004

16.05–16.30 Spații subiective 16.30–17.00 Orizonturi sârbești (emisiune în limba sârbă) 17.00–17.30 Balanța de joi 17.30–17.50 Știri regionale 17.50–18.00 La limită.

Vineri, 6 februarie 2004

16.05–16.30 Teleaudiția 16.30–17.30 Locuri cu povești 17.30–17.50 Știri regionale 17.50–18.00 La limită.

Sâmbătă, 7 februarie 2004

16.00–17.00 Patinaj artistic, Campionatul European 2004 feminin, Budapesta 17.00–17.30 în prelungiri 17.30–17.50 Știri regionale 17.50–18.00 La limită.

Duminică, 8 februarie 2004

16.00–17.00 Patinaj artistic. Gala laureaților, Budapesta 17.00–18.00 Cântecul de acasă.

Sponsorul nostru

Emisiunea în limba română

24 de ore din 24
pe 756 kHz

FM 92,1 MHz STEREO RADIO VOCEA EVANGHELIEI ORADEA

3700 Oradea Str. Cuza Vodă nr. 85.

Tel. 259-430552, Fax.: 259-427372

E-mail: inbox@rve.net

– muzică – știri locale și BBC – emisiuni pentru orice vârstă
Ascultați RVE non stop și pe Internet la:
http://www.rve.net

TRANS WORLD RADIO – ROMÂNIA

(Radio Vocea Evangheliei pentru Europa)

AM 1548 KHz zilnic, ora 21.15–21.45

SW 31 și 49 m – vineri: 18.30–18.45 – sâmbătă: 18.00–18.45 – duminică: 18.30–18.45

Cavalcada balurilor românești a început la Giula

Sâmbăta trecută, Centrul Cultural Român din Giula, așa cum ne-am putut deja obișnui de câțiva ani, a găzduit din nou balul românesc pe țară, organizat de Autoguvernarea pe Țară a Românilor din Ungaria. Și de această dată, balul giulan a fost cel care a deschis sezonul petrecerilor românești, care va continua sâmbătă, la 31 ianuarie, la Casa de Cultură din Aletea. Peste o săptămână, la 7 februarie vor petrece chitighăzenii la un bal cu merinde unde muzica va fi asigurată de muzicanți din Sântana. În Micherechi, balul românesc va avea loc la 21 februarie, având ca invitați soliști și muzicanți din Oradea. Șirul petrecerilor se va încheia la Bichișciaba, în ziua de 6 martie, cu tradiționalul bal de Mărțișor.

Foto: K. I.

FOAIA
românească
30 IANUARIE 2004
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Iova. Colectiv redacțional: Edda Illyés, Laura Martin, Rita Păcșas. Tehnoredactare computerizată: Kovács Sándor. Editura și redacția: 5700 Giula, str. Dózsa Gy. nr. 8., Pf. 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789 Fax: (66) 463-152, E-mail: foaia@axelero.hu, foaia@freemail.hu Editor responsabil: Dr. Ioan Ciotea, președinte, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Giula, str. Dózsa Gy. nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Mozi Nyomda Bt. 5600 Békéscsaba, Luther u. 5/B Director: Garai György. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Ciongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele în anul 2004: 3 luni 912 forinți; 6 luni 1824 forinți; 1 an 3648 forinți. A hetilap megjelenését a „Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségért” Közalapítvány biztosítja. Apariția săptămânalului este asigurată de Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”.